

Nr. 101.—Anul LXXIII.

Brașov, Vineri, 20 August (2 Septembrie)

1910.

Pentru învățatură...

Câteva întâmplări, ce s-au petrecut săptămâna aceasta la noi și în străinătate, ne dau învățături, cari e bine să le luăm aminte.

Pentru noi cea mai însemnată întâmplare a fost adunarea Societății pentru fond de teatru român, ținută Duminică și Luni la Reghinul săsesc, care a fost împreună cu serbări culturale foarte frumoase. Despre aceste scriem la alt loc al foaiei noastre.

În afară de aceste serbări și în afară de entuziasmul și încurajarea, ce ele au insuflat-o în pepturile și inimile miilor de Români, ce s-au adunat la Reghin, adunarea pentru fond de teatru are o însemnată deosebită pentru noi. Societatea aceasta culturală, cum știm, are menirea și urmărește scopul de a întemeia teatrul român. Nu teatrul de zid, în vreun oraș de al nostru, căci prin aceasta nu s-ar ajunge țânta adevărată, ce o urmărim, ci înjgheburile unei trupe teatrale, anume pregătite, care să umble din loc în loc, prin orașele și orașele noastre, să dea reprezentări de piese potrivite și estetice să propovăduiască, ca niște apostoli, iubirea frumosului, sentimentele de moralitate și de virtuți, dar mai presus de toate iubirea de limbă, de datinele și obiceiurile strămoșești și de tot ce constituie eul nostru național...

Adunarea dela Reghin, ne-a arătat, că ne apropiem tot mai mult de acest mare scop. Îndeosebi s-a ocupat cu intruparea lui, care e dorința de obște a nației noastre, vrednicul președinte al Societății de teatru, d-l Dr. Ioan Mișu în vorbirea, prin care a deschis adunarea dela Reghin. În această vorbire, d-l Dr. Mișu a făcut un plan bine precizat și real, arătând cum și în ce fel să lucrăm, ca în 8—9 ani să avem o trupă de teatraliști pregătite anume. Pentru a se

crea și o literatură teatrală de lipsă, s-a îngrijit îndeosebi d-l Mișu prin fundația sa de 10,000 cor. întemeiată anul trecut.

Planul d-lui Mișu va servi comitetului societății de călăuză și îndreptar, după care lucrând se va ajunge scopul propus.

Adunarea dela Reghin ne-a arătat de ce puteri dispunem și ce suntem în stare să facem pe acest teren de cultură națională.

Ar fi să amintim între întâmplări și sosirea misiunii engleze în Sinaia, la curtea română. Pe la curțile Domnitorilor europeni merg acum trimiși de-ai noului rege al Angliei, George V, cari vestesc urcarea lui pe tronul Marii-Britanii. Un astfel de trimis a sosit Duminică la curtea regală română în persoana Lordului Roberts, feldmareșal și unul din cei mai valoroși bărbați englezi. El a fost însoțit de-o strălucită suită (însoțitori). Trimisii (misiunea) aceștia au fost primiți la curtea română cu pompă deosebită și cazul își are însemnătatea lui, căci el ne arată cât de pretuit e în Europa regatul fraților noștri, România și cum ea ocupă un loc vrednic în șirul statelor neatârinate din Europa. Acesta este negreșit un lucru, cu care poporul român să poate mândri...

În sfârșit dintre întâmplările zilelor trecute este de amintit, că pe când în răsăritul Europei s-a ridicat un principat la rangul de regat, în răsăritul depărtat al Aziei s-a născut o împărăție, s-a șters dintre țările cu existență neatârnată. Noul regat este Muntenegru, iar țara, care și-a pierdut neatârnată este împărăția Coreea. Ea a fost supusă de vecina și puternica împărăție, de Japonia și celelalte puteri și-au dat învoirea la aceasta.

Nimic nu ne arată mai bine, decât acest fapt, că fie-care țară, fie-care popor, el însuși își pregă-

tește calea mării sau își sapă mormântul.

Muntenegrinii s-au luptat sute de ani cu poporul năvălitor al Turcilor și chiar dacă au fost bătuti, n-au descurajat, ci s-au ridicat din nou. În muncă grea și în lupte și-au oțelit puterile. Iată un popor viguros și vrednic, care are un frumos viitor. Poporul din Coreea dimpotrivă s-a dat cu viața moleșită, ajuns la decadență și azi e sub jug strein.

Noi ca popor, trebuie să luăm pildă dela Muntenegrini în lupta vieții!

O deputație slovacă la primministru.

»Kel Ért.« vestește, că din comuna Petrőcz (comitatul Baciu) se va duce la primministru Khuen o deputație de 100 de inși, care va face arătare contra gendarmeriei și autorității politice. Aceste căutând pe autorii necunoscuți ai unui furt neînsemnat, au trecut peste prescrierile legii și comit volnicii față de locuitorii slovaci.

Comunele noastre în asemenea cazuri ar trebui să facă și ele arătare la guvern.

Adunarea societății pentru fond de teatru românesc.

Orașelul Reghinul-săsesc a fost Duminică și Luni locul unor mărețe serbări culturale românești, cari ne-au dat o nouă dovadă despre dorul de înaintare al poporului românesc și cari au sădit în inimile sutelor de Români întruniți la aceste serbări nădejdi și puteri nouă în lupta noastră culturală.

Pentruca și cetitorii numărului nostru popular să cunoască mersul serbărilor din Reghin resumăm pe scurt rapoartele publicate până acum în foaia noastră de zi.

Adunările și serbările dela Reghin le putem împărți în 3 părți: 1) cele două ședințe, în cari distinsul președinte al societății d-l Dr. Ioan Mișu a arătat lămurit căile, pe cari, înaintând, putem ajunge până

la anul 1920 să avem o trupă de actori artiști, cari să răspândească prin toate ținuturile locuite de Români teatrul românesc artistic, iar comitetul ne-a dat samă despre muncasa rodnică săvârșită în anul de activitate 1909/10; 2) partea artistică a serbărilor: concertul aranjat de neîntrecutul cor brașovean al măestrului cântecului românesc George Dima, de bursierii societății Stefan Mărcuș și Ionel Crișan și reprezentatiunea teatrală, dată de o trupă de diletanți talentați sub conducerea directorului artistic al societății A. Bănuțiu. 3) petrecerea populară, la care mândrii noștri flăcăi și fete din jurul Reghinului ne-au desfătat inimile prin jocuri voinicești străbune și petrecerea cu joc, cu care s'a încheiat șirul festivităților și la care au participat aproape o mie de persoane dintre familiile fruntașe ale Reghinului, ba chiar și din depărtări mai mari.

În ședințele de Duminică și Luni s'au luat la cunoștință toate rapoartele comitetului, s'au luat cu unanimitate hotărârile, s'a dat absolutoriu comitetului exprimându-se mulțumite protocolare și s'a reales unanim și cu mare însuflețire vechiul comitet pentru trei ani în persoanele d-lor: Dr. Ioan Mișu, președinte, Virgil Onțiu, vicepreședinte, Dr. N. Vecerdea, casșier, Dr. Blaga, secretar și Gh. Dima, V. Goldiș și Dr. Gh. Dobrin membrii în comitet.

Dintre hotărârile luate lăsam să urmeze următoarea:

În urma raportului și la propunerea casșierului Dr. N. Vecerdea, comitetului și adunarea generală, ținută la Reghin, au luat următoarea hotărâre:

Adunarea generală ia spre știre și constată cu plăcere, că în ultimii doi ani, anume dela 29 August 1908 până la 29 August 1910 s'au înscris peste 600 m. fondatori și pe viață sub condiția ca să poată plăti taxele de C. 200, resp. C. 100 în rate anuale de câte 20 și 10 coroane, iar până la achitarea totală au pus la dispoziția societății obligațiuni private liberate după toate formele legale.

Având însă în vedere, că pretenziunile bazate pe aceste obligațiuni private s'au urcat deja peste C. 60.000 și constatând că mai multe rate anuale nu se achită la scadență și îndeosebi că unii membri din această categorie n'au plătit până acuma nici o rată anuală:

Adunarea generală enunță, că fiind aceste obligațiuni date în momente sărbătorești, după toate formele legale

FOILETONUL «GAZET. TRANSILVANIEI»

O scrisoare.

Îți trimit această carte
Și-ți fac cunoscut vecine
Multe lucruri de departe,
Dar mai mult de rău, ea bine.

Cum o duceți eu câștigul
Voi pe-acolo? Noi de eri
Am gătat eu îmblătitul,
Mulțam tatălui din ceri.

Bine stăm cu sănătatea,
Dar stăm rău cu țara, frate,
Că-i prea mare nedreptatea
Și nu-i chip de-a mai răsbate.

Ne apasă rău, vecine,
Domnii. Știe Dumnezău
Ce ni-e scris. Dar nu e bine
Și ne-am săturat de rău.

Ști pe popa Irimie,
Pe părintele bătrân?

L-or dus domnii la robie,
Nu de alta: Că-i Român.

Și să ști frate Ilie,
Că pe dascălu Trofim
L-or dat jos din dascălie,
Pentru-ce, nici noi nu știm.

Ș-apoi școala nu le place
Domnilor, că zic, că-i mică.
Ș-altă, dacă nu ne-om face
Vin cu sila și ni-o strică.

Vreau s-aducă 'n sat un dascăl
De-altă lege. Bată-i sfântul!
Nu-i mai rabde din ceri Tatăl
Și i-ar înghiți pământul!

Nu mai știm, cum să le-nvingem
Toate; par-că merg pe dos.
Și n-avem cui să ne plângem;
Ne-o ajuns cuțitu-n os.

N-avem nici o bucurie
Tot de rele avem parte.
Și ce-o fi, ca să mai fie
Știe, Tatăl, mai departe...

V-o fi greu și vouă poate
Pe-acolo, prin țări streine,
Dar nădăjduim, că toate
S-or întoarce-odată spre bine.

Că de-atâta nedreptate,
Ni așa de-amară soartea,
C-am urât viața, frate,
Și dorim mai bine moartea.

Multe-ar fi, dar nu-ți seriu toate,
C-aș avea de scris o clae
Și mă-nchin cu sănătate
Eu, vecin-to Niculae.

Ibro.

II-Bing, Vânătorul de Muște.

— Poveste chinezească. —

— Fine —

Aceste zise, vulpea se făcu nevăzută ear libing, tremurând de frică, luă iarăși cartea și începu a citi cu voce și mai tare ca adineaori. Asta dură mai multă vreme, dar el nu era cu gândul la cele ce citea, alte gânduri îi umblau prin minte.

— »Ce dihanie!« — își zise libing, — vrea să mă sparie numai; — dar eu nu sunt fricos. Ar fi și rușine să-mi fie frică! Tata, în adevăr, mi-a povestit ce dihanii rele sunt vulpile ăstea și că ce făgăduesc odată și împlinesc. Ei, ce nebunie! Să mă prefacă într-o muscă, e cu neputință — eu așa de mare și o muscă așa de mică — nebunie, nu altceva!«

»Nu mă prinzi d-ta cumătră vulpe cu d'astea. Vino, numai înc-odată, o să te dau afară din curtea noastră!«

În acest timp o sumedenie de muște îi zbărnăiau și zburau pe la urechi, îi se puneau pe frunte, pe nas și pe mâni, așa că în adevăr nu mai era de trăit.

»Și oare poate să aibă un astfel de mâncător de iepuri!« — își zise libing iarăși — »o putere așa de mare de a vrăji și a prefăce oamenii în muște; — un astfel de mâncător de șoareci să fie vrăjitor? Prostie! Eu unul nu cred nimic și nici nu-mi pasă de dânsa!«

Și hârști! iarăși prinse o mulțime de muște și repede își smulse cu mâna stângă un fir de păr din lungă lui codiță, legă musculița în jurul burții și de celalt capăt al firului legă o fâșie lungă de hârtie. Apoi dete drumul musculiței, care să căznea să se desfacă de lanțul, în care o legase

și din voință absolut liberă, ele conțin nu numai tot atâtea obligamente legale, ci mai constituiesc totodată și o datorie de onoare pentru fiecare membru singular, în consecință își exprimă firma speranță, că domnii membri fondatori și pe viață, restanțieri cu ratele anuale, ținând samă atât de mărețul scop al culturii românești cât și de propria lor iscălitură, își vor achita fără amânare toate ratele anuale restante.

În decursul celor două ședințe s'au înscris următorii membri noi ordinari și pe viață:

Vincentiu Nemeș, Sănmărtinul-sărat; Moise Brumboiu, Tohanul-vechiu; Dionis. Simon, S. Georgiu de Câmpie; V. B. Muntenescu, Solovăstru; Iuliu Crainic, Urisiul de jos; Grigorie Fărcaș, Hodar; N. Vulcu, Murăș-Oșorhei; N. Gliga, Râpa de sus; Flore Bogdan, Reghin; Ioan Pop, Cașva; Dr. A. Nyilvan, Șomcuta-mare; Banca »Co-roana« Bistrița; Ioan Silagy, Idicel; Emilia Silăgyi; Văd. Eli Grindean n. Hodoș, Icland; Țăranul fruntaș Andrei Cădar, Meșterhaza; Zachei Graur, Sidrieșul-mare; Dr. Aug. Raț, din Turda.

Concertul dat de corul bis. din Brașov sub conducerea d-lui G. Dima cu concursul tinerilor noștri bursieri Ionel Crișan și Șt. Marcuș a fost punctul culminant al serbărilor artistice. D-l Dima ne-a dat o nouă și strălucită dovadă despre nivelul înalt, la care se poate avânta un cor mic dar bine închiegat de cântăreți pricepuți și însuflețiți. Coriștii în număr de 24 conduși de bagheta magică a neintrecutului lor măestru au cântat atât de frumos și artistic, încât au estaziat publicul, care după fiecare punct izbucnea în aplauze prelungite și nesfârșite. Cu aceeași dragoste au fost aplaudați și bursierii societății.

Luni seara publicul numeros a avut alte momente de însuflețire asistând la *reprezentarea teatrală* aranjată de d-l Aurel P. Bănuțiu cu concursul mai multor diletanți distinși din Brașov și Reghin. În zguduitorul dramă »Jertfa« de Miclescu s-a distins îndeosebi d-șoara *Marioara G. Dima*, care prin jocul ei excelent și dicțiunea frumoasă a fermecat publicul. O altă diletantă rutinată am admirat în d-na *Maria Popescu* din Brașov, care a redat rolul mamei îngrijorate de soartea fiicei ei cu mult talent. În piesa a doua, comedia »Bucătăreasa«, s-a distins d-șoara *Aca Barbu* din Reghin, care prin jocul ei drăgălaș și figura-i distinsă a captivat publicul. D-l *Aurel P. Bănuțiu*, regisorul pieselor, ne-a dat de asemenea frumoase dovezi despre priceperea d-sale în aranjarea pieselor și ca actor rutinat.

La petrecerea populară de Duminecă ni-s'a dat să admirăm jocurile țăranilor noștri de pe Murăș. Vre-o 10 grupe de jucători și jucătoare din satele învecinate ne-au înveselit inimile prin jocurile lor pitorești. O descriere mai amănunțită despre aceste jocuri ne-a promis vechiul nostru colaborator d-l inv. Theodor A. Bogdan din Bistrița, pe care o vom publica într'un număr de Duminecă.

La petrecerea cu joc, care a urmat după teatru, au luat parte vre-o mie de persoane. Jocurile de coloană s'au jucat de vre-o 200 pârchi. Dintre numeroasele doamne și domnișoare îmbrăcate în frumoasele noastre costume naționale de pe Mu-

răș, Bărgău și de pe Câmpie mi-am însemnat următoarele:

Geta Tăslăuan (Bilbor), Victoria Tăslăuan (Bilbor), Iuliana Precup (Sărmaș), Ana Precup (Sărmaș), Veturia Comșa (Pintic), Mariți Pop (Filipișul mare), Dochia Belei (Bărgău), Emilia și Olivia Marieșan (Beica rom.), Marioara Monoilă (Sânt-Mărtinul de câmpie), Marioara Butnariu (Petetea), Letiția B. Muntenescu Solovăstru, Florentina Gliga (Ripa sup.), Ana Major (Reghin), d-na Marioara Dr. David (Abrud).

Cu această însuflețită petrecere s'au încheiat serbările din Reghin, cari au lăsat urme neuitate în inimile tuturor.

Predica în bisericile românești.

Sub acest titlu a apărut în Nr. 175 al prețioasei Gazete un articol, subscris de S. P., în care se încearcă a polemiza cu un articol publicat de mine în nr. 171.

În acest articol dânsul îmi combate unele afirmări adevărate ale mele și zise de mine, dar combate și o afirmare, ne zisă de mine și atribuită mie pe nedreptul de dânsul, anume afirmarea, că eu aș fi zis, »ca să nu predice preoțimea unită, că nu-i plătește nimeni«.

În interesul adevărului voiu reflecta pe scurt la acuzele aduse de dânsul.

Întâia acuză e, că nu mărturisesc adevărul, când afirm că în biserică unită $\frac{1}{2}$ ori $\frac{3}{4}$ din preoțime predică în fiecare Duminecă și sârbătoare și că nu consider aceasta de o stare tristă în veacul al XX-lea. La reflexiunea aceasta răspund. De un șir de ani trăiesc în mijlocul poporului unit și cred că nu grăiesc neadevăr, când afirm, că dacă nu $\frac{2}{3}$ cel puțin $\frac{1}{2}$ din preoți predică regulat și în sârbători de mai multe zile și de 2 ori. Că aceasta nu e mult, că e puțin, recunosc, dar totuși e ceva mai mult decât nimica.

Prin descoperirea aceasta eu nu am voit să escuz pe cei ce nu predică. Pentru că pentru o parte fie $\frac{1}{2}$, fie $\frac{2}{3}$, ori chiar și mai puțin ce nu predică, nu-i iertat să fie trasă în tină întreaga preoțime.

Mă acuză că am adus chestia predicării în legătură cu modul conferirii benef. Da am adus-o, căci aceste chestii nu se pot despărți de o altă.

Cumcă nu se pot despărți voiu dovedi cu unele argumente aduse de dânsul — în menționatul articol — și de unul de mine.

Dânsul afirmă, că modul conf. benef. e o boală socială apoi și indiferentismul față de predicare e boală socială, născută și unită cu aceea. Din care cauză nici dânsul nu

le poate despărți, ci aduce dovezi pentru nedespărțibilitatea lor.

1-a dovadă sunt cuvintele »La noi sunt foarte multe motivele, carfac ca cutare preot, în cutare Dumii necă să nu predice, fără să fie tras la răspundere vre-odată. Ași voi să văd pe acel oficial civil, care în cutare zi, din motivul că nu e dispus, și-ar lăsa afacerile neisprăvite. Știu că nu i-ar fi cald«.

A 2-a dovadă ni-o procură cuvintele »Prind rămășag cu d-niata, că în informațiunile anuale trimise de protopop consistorului, despre nici un preot nu se zice că nu predică în fiecare Duminecă și sârbătoare«.

După cuvintele aceste îmi iau îndrăzneala de a întreba: Cee cauza, de la noi nu se trage la răspundere preotul, ce nu predică și că informațiunile se dau uniform pentru toți »cu o falsificare a stării faptice? Pentru că amândouă aceste acțiuni ar pretinde offic. protopopești sinceri, conștiențioși și zeloși, pentru că numai aceia ar putea lua la răspundere pe neglijenți și informa după »starea faptică«.

Acum dacă pe aceia cu modul de conferire de până acum nu-i avem, ce urmează alta, decât, ca în interesul predicării, care fără de aceea nu se poate pune în praxă, să se schimbe modul conf. beneficiilor.

Alt motiv este acesta. Preoțimea stă din oameni cu slăbiciuni, care numai cu greu pot înainta pe calea virtuții. Bunul D-zeu în considerarea slăbiciunilor și ispitelor, la cari e supus omul, pentru că să-l incurajeze pe calea grea a muncii, încă promite răsplată. Și împărțăște de dar pe cel ce muncește.

Biserica încă din aceste considerațiuni, ca să și incurajeze pe preoții zeloși, a întemeiat distincțiunile și benef.

Acum fiindcă și preoțimea noastră e în lume, are și ea slăbiciunile ce le au alți preoți de pe aceste lumi, și ea trebuie să folosească spre acest scop distincțiuni și beneficii ca astfel să incurajeze pe unii și răsplătească pe alții.

D-l S. P. recunoaște, că predicarea nici nu se răsplătește nici nu se incurajază, pentru că offic. protop. în acest respect »cu o falsificare a stării faptice« aduc ordinariatul în poziție, să nu știe, să nu cunoască pe cel ce predică, de cel ce nu predică. Ce urmează de aci, — ca modul de conf. a benef. să se schimbe, ca să ajungă ordinariatele în poziție să poată cunoaște »starea faptică«.

Trec acum la imputarea ce mi

se face, că ași fi zis, că n'are la ce să predice, pentru că și așa nu o răsplătește nimeni. Așa ceva, în articolul meu nu se cuprinde, ci pe nedreptul mi-o atribue S. P.

Din contră susțin, că preoțimea trebuie să se considere de muncitoare lui D-zeu, cui servește și dela care singur să aștepte răsplata sa.

Chiar și atunci, când nici poporul, nici superioritatea nu-i bagă în seamă serviciile.

Dar, nu pot să nu afirm, — tot așa, — are superioritatea datorință de a o incurajă și răsplăti, după drept, prin mijloace legate de biserică.

D-l S. P. zice: »Și apoi afară de aceea mi să pare că nu are dreptate fratele g., căci dacă în cineva este acel sânge rău, lipsa de însuflețire și rel. etc.« poate să fie făcut chiar și protopop, tot nu va predica regulat«.

Acu nu ne înțelegem. Eu tocmai aceea o pretind, că acela care e împărțășit de benef. și of. mai ales, să fi dat faptice dovezi, că nu are sânge rău și numai după aceea să înainteze. Vezi bine, dacă alte căi, stau deschise la beneficii și distincții, nu să vor incurajă oamenii a-și lăsa sângele cel rău, de ar răguși gazetele noastre cu strigătul după predicare, dar fie atentă superioritatea numai la munca dreaptă și tragă la răspundere, pe cei lenoși, și atunci ar peri sângele cel rău. În fine, reflectez câte-va la mijloacele propuse de S.P. pentru îndreptare.

»Răul se poate sana din seminaru«. Ar fi prea dureros lucru, dacă în seminarele noastre, nu și-ar căpăta preoțimea și aptitudinea și voia de a predica. Studiile grele ce li se propun, ce-s altceva decât material de predicat? Apoi biblioteca de care dispune, ce conține? Idealismul și abnegațiunea încă cred că se cultivă, pe lângă aceste însă, în viață face mult, foarte mult, exemplul superiorității din viață. Dacă preotul cu inima sa ideală, vede că cutare nu se interesează numai de avere, ca altul prin grad a ajuns la un benef. atunci, își pierde curajul și idealismul ce l'a capătat în seminaru.

»Foarte noastre politice ar lucra foarte corect, dacă ar indemnă poporul să ceară dela preoți predicarea regulată«.

Până am ajunge pe calea aceasta la predicare regulată multă apă ar curge pe Dunăre. Nu știu, fosta în popor d-l S.P. căi nu? De a fost, apoi trebuie să știe odată, că el are de tot puțin contact cu foile, apoi că să nu pretindă atâta predicare, ci la

Dar tot așa de repede privi libing în jurul său și zise cu îndrăzneală:

— Ei, unde ești vulpe? Nu e nicăiri! Haid vino iute încă odată!

— Și iarăși începu libing vânătoarea după muște și iarăși era să cadă una jertfă cruzimii lui, când deodată se auzi la fereastră vocea lătrătoare și răgușită a vulpii: »libing, libing, libing! N'ai vrut să ascuți! În muscă să te prefaci numai decât!«

Atunci vulpea își întinse, printre gratiile de fer, laba; ce din ce în ce se lungi până ajunse și-l atinse pe libing, care de spaimă și de groază nu se mai putea mișca din loc. Numai de cât începu libing a se mică, ochii îi se înholbară, picioarele și mâinile se subțiară întocmai ca la o muscă, apoi căpătă o nouă pereche de picioare, iar în spate îi crescură într-o clipă o pereche de aripi străvăzătoare. Numai coloarea cea albastră a hainelor sale rămase aceeași pe corpul lui, — devenind astfel un adevărat bărzăun. Apoi se auzi din nou vocea vulpei zicând:

»De vrajă și de rău
O mână sângerată,
De cuiul din părete, te va scăpa odată!
Și se făcu nevăzută.

Musca.— libing începu acuma a sbura încoace și încolo și îndată se încredință

ce premejdioasă era pentru dânsul această stare.

În curând auzi pe servitoarea lor strigând: »libing, libing, vino iute, e gata cina!... Ce nu răspunzi? Unde-o fi strengarul de băiat!... Of, ce bărzăun mare și bătrân!« — țipă deodată bucătăreasa și începu a da după musca ce o supăra. Din fericire însă libing, deși acuma muscă, nu și pierduse mintea omenească și astfel se ascunsesse repede într'un unghet întunecos; altminterea ar fi pățit-o, căci servitoarea nu era prea delicată și avea niște mâni mari și neduroase.

În curând libing auzi din toate părțile strigându-l la masă. Auzi vocea cea dulce a mamei sale și cele mai subțiri ale servitoarelor și în fine vocea cea groasă și poruncitoare a tatălui său.

Acesta îl căută în urmă în odaia sa, răscolii totul, chiar și patul și dulapul și murmură apoi: »Ciudat lucru! Unde s'o fi afcuns copilul!«

Spre marea mirare a lui libing auzi în sfârșit țipând și pe unchiul Ssun-heng, care îl căuta peste tot locul și striga: »li! libing, unde ești?« Fața unchiului nu mai era acuma așa de răutăcioasă ca după amiază, când fugi băiatul de la dânsul, ci

din contră arăta o mare îngrijorare, »Biet vânător de muște!« — șopti unchiul — »poate te-am supărat eu așa de tare de-ai fugit și poate ți-ai făcut vr'un rău?«

În aceeași clipă însă un bărzăun mare și albastru sbârâni pe la urechia unchiului Ssun-heng.

»Ei, n'o să fie vr'o nenorocire, o să vie el iarăși, băiatul!« — se mângâia unchiul, »Și pentru ca să-l impac, iată, o să curețesc eu odaia de lighioanele astea sbârâitoare și o să încep chiar cu bărzăunul ăsta obrasnic!«

Și repede puse mâna pe un caet și începu o vânătoare strajnică. Sudoarea îi cădea în stropi mari peste frunte și peste obraji roși; dar în curând curăți odaia de lighioanele lui așa de neplăcute.

Numai pe bărzăunul cel albastru nu-l putu prinde, oricât se căzni. Infuriat peste măsură, unchiul Ssun-heng începu din nou vânătoarea după bărzăun și'n fuga lui prin odaie aruncă la pământ și scaune și mese și dulapuri fără ca să-l poată lovi sau prinde.

»Of! nu mai pot, o să mă oftez!« — oftă el din fundul, inimel. — și în aceeași clipă ușa se deschise și tatăl lui libing intră în odaie, ca să roage pe prietenul

său să-l însoțească în oraș, să caute pe li-bing... iar bărzăunul sfârșit... zbură pe ușă afară...

»Ei, în sfârșit mă bucur c'am scăpat de musca asta blăstămată, care m'a supărat atât!« — zise Ssun-heng, ștergându-și fața cu o batistă de mătăsoasă și-i istorisii prietenului său ce-a făcut cu li-bing.

»Musca li-bing« sbură apoi prin grădina, privi la cursa de păsări pe care o văzu acuma stricată — tatăl său se vede că căutându-l a dat de dânsa și numai de cât a rupt-o — și își zise: »Of! de aș putea să mă prefac iarăși în om, nici odată n'am să mai prind și chinuesc animalele!«. Atunci deodată se năpusti din aer asupra lui o namilă, — uriașă față de mărimea corpului său — de care abia putu scăpa sburând repede prin fereastra deschisă a unchiului Ssun-heng. După ce a intrat și s'întors privirea să vadă ce fel de namilă era și văzu că era un liliac.

Apoi căută un unghet întunecos și își zise suspinând: »Of, sunt urmări... tutindenea. Dacă n'o să scap în curând de vraja asta, o să pier. Of, acuma văd că cât de mulți dușmani au bietele muștelor oalele cu lapte din bucătărie, pânzele și iajenilor din cleuți odăilor, păharele cu

nceput, până preotul îi dedă la ascultarea predicilor dese. Până dobândese gust și iubire către predici, nici nu-i place, că-i predică în fiecare Duminecă și sârbătoare.

Pentru aceea mai ușor să vă răcură peste noi 1/2 de veac decât să ajungem ca poporul să pretindă predici dela preoțime.

Chestia aceea trebuie s'o reguleze autoritățile mai înalte și nimeni alții.

In afacerea aceasta nu mai grăiesc, cine a vrut să mă înțeleagă, m'a putut înțelege.

G.

Muntenegru — regat.

Duminecă în 28 August c. s'a proclamat de regat principatul Muntenegru și principele a luat titlul: *Nicolae I. regele Muntenegrului*. Proclamarea regatului s'a făcut în mijlocul unor serbări mărețe, cari au ținut mai multe zile.

In cele ce urmează, dăm câteva notițe despre domnia vrednicului principe, care a contribuit mult la înaintarea și bunăstarea țării sale.

Înțeleapta lui domnie a fost pentru Muntenegru providențială din toate punctele de vedere.

Mai întâi de toate fostul principe și-a lărgit hotarele și a obținut, afară de portul Antivari și pe cel dela Dulcigno. Dar nu numai atâta; el a scăpat de rușinea, de a fi forțat să supoarte prezența poliției austriace la Antivari. Așa încât azi Muntenegru dispune în toată libertatea sa de cele două porturi adriatice.

In al doilea rând, Muntenegru datește suveranului un cod civil și penal (legi) de care fusese lipsit până la domnia lui Nichita.

In al treilea rând tot lui are să mulțumească Muntenegru, intrarea sa între statele constituționale.

Iată deci trei ordine de evenimente întâmplare sub domnia unui singur domnitor, și care de regulă, în alte împrejurări cer secole întregi, spre a se îndeplini.

Petrovici Njloș, Nicolae I. de Muntenegru e fiul voevodului Mirko Petrovici și un nepot al lui Danilo, al primului principe muntenegrean, care la 1860 căzu sub gloulul unui ucigaș. Nicolae a urmat unchiului său pe tron și și-a început domnia și putem zice și guvernarea principatului său, din ziua de 15 August 1860. Deci împlinește 50 de ani de glorioasă suveranitate, cu care numai bătrânul monarh habsburg s'a putut lăuda dintre capetele încoronate. Ca vârsta Nicolae I. e aproape să împlinească 69 de ani, e deci pe pragul etății patriarhale.

Nicolae I. a avut să întâmpine greutăți chiar dela începutul domniei. Herțegovina revoltându-se, Muntenegru simpatiză cu răsculații în contra Turcilor. Aceștia iavadară principatul și prințul Nichita ajunse în mare strâmtoare.

Din fericire Austria și Rusia interveniră și războiul încetă cu pacea, cam rușinoasă dela Scutari (1862).

Urmă apoi un timp de liniște și reculegere ce dură 14 ani.

Nicolae I. își consacră toată activitatea sa reorganizării interne a țăriișoarei sale.

Înflință școli și făcu șosele, ce lipseau cu desăvârșire; sprijini comerțul și căută să îmbunătățească rasa vitelor, al căror export e de 2 milioane și jumătate în timpul de față. Flota comercială a ridicat-o la 150 de vase; a creat 21 de birouri poștale, iar de telegraf 23, precum și o rețea telegrafică de 850 de kilometri.

*

Fericit ca domnitor, regele Nicolae I. e și mai fericit ca părinte. Căsătorit la 8 Noemvrie 1860 cu principesa Milena, fiică de voevod, el avu 3 fii și 7 fete.

Fiul cel mai mare, prințul de coroană Danilo, s'a căsătorit cu o princesă germană: ducesa Juta de Mecklenburg Strelitz; prințul Mirko, cel de al doilea s'a înrudit cu casa Obrenovici; iar prințul Petre, născut la 1889 e încă neînșurat. Dintre cele 7 fiice, princesă Zorka a murit; a doua, Militza, s'a măritat cu marele duce Petre Nicolajevici, princesă Stana s'a măritat cu ducele George de Lenchtenberg și în urmă cu marele duce Nicolae Nicolajevici. Princesă Elena, ca soție a regelui Victor Emanuel III, poartă pe cap coroana Italiei.

Princesă Ana s'a măritat cu prințul Franz Iosif de Battenberg.

Princesele Xenia și Vera sunt nemăritate încă.

Iată pe scurt schițată domnia noului rege și trecutul mai apropiat al Muntenegrului.

*

Din prilejul proclamării regatului Muntenegrin, dăm azi câteva chipuri din această țară muntoasă. (Vezi ilustrația: Din Muntenegru.)

In stânga se vede chipul noului rege și un grup de soldați, în uniforma lor originală.

Urmează o parte din *Podgorița*, cel mai mare oraș al Muntenegrului, apoi o bastioană (turn) din capitala Cetinge și în fine fântâna principală din piața capitalei.

ȘTIRI.

— 19 August v.

Bine-ă-ți venit! Cu trenul de eri seara au sosit în Brașov membrii comitetului societății noastre teatrale și membrii corului bisericii Sf. Nicolae din Brașov, după ce au secerat cele mai frumoase succese la serbările din Reghin. La reîntoarcerea lor din Reghin membrii comitetului dăii: V. Onițiu cu d-na, Dr. Vecerdea cu d-na, Gh. Dima și Dr. Blaga împreună cu coriștii s'au oprit pe timp de 24 ore în Toplița-română, unde au fost primiți și găzduiți cu cea mai largă ospitalitate de distinsa familie a primarului *Popescu*. Pentru a-și arăta recunoștința lor față de dragostea, cu care au fost primiți, coriștii au dat Marți seara un concert în cerc mai restrâns familiar în pavilionul și grădina hotelului Bánffy, după care a urmat dans, iar Mercuri la amiază, înainte de plecare, un scurt concert bisericesc în splendida biserică rom. gr. or. din Toplița. La acest concert au asistat pe lângă familiile fruntașe române din Toplița și câteva familii maghiare, între cari mem-

brii familiei milionarului Urmanczi și judele de curie Teleszky. Cei adunați în locașul d-zeesc și îndeosebi streinii au rămas adânc impresionați de prestațiunile admirabile ale corului nostru din Brașov.

Un nou zbor strălucit al inginerului Vlaicu. Din București îi se scrie: Unul din cele mai mari zboruri, cari s'au văzut la noi a fost realizat Marți de aviatorul Vlaicu pe câmpul Cotroceni. Vlaicu a început să zboare încă de pe la orele 4 jum. Până la orele 6 el și făcuse două zboruri, atingând înălțimi între 70 și 80 de metri. La al treilea zbor, el rezervase publicului numeros, care se adunase, o frumoasă surpriză. Abia pornise aparatul și a și început să se înalțe. În câte-va minute aparatul a atins înălțimea de peste 100 metri și se repede în spre cupole. Dar Vlaicu nu se mulțumește numai cu atât. In zbor el continuă a se ridica mereu, spre cea mai mare surprindere a publicului, care nu-și putea reține exclamațiile. In zbor splendid aviator și aeroplan dispar la orizont, după câteva minute, în spatele unor copaci cari închid una din laturile platoului. Publicul rămâne câte-va minute cu gâturile răsucite în spre partea, în care se îndreptase aeroplanul. Trec câte-va minute. Mai trec altele. Nu se vede nimic. Deodată zeci de biciclete, câte-va trăsuri și automobile, pornite parcă de o singură mână, se îndreaptă în goană nebună în direcția, în care se pierduse urma aviatorului. In aceeași secundă însă izbucnesc strigăte: — Iată-! Iată-! Vine! Ochi cată spre cer. In fund, departe, la vreo 8 km. de locul unde se înălțase și la o înălțime de peste 150 metri, aeroplanul se ivește apropiindu-se în mers maestos. Bucuria, care a cuprins persoanele de față nu poate fi descrisă.

La un moment dat, cu o viteză foarte mare, aparatul se îndreaptă spre câzărnicile de infanterie. După ce face un rond măreț, Vlaicu tae, de-acurmezișul, platoul și trece peste capetele spectatorilor, cari îl urmăreau cu cea mai vie încordare. Când aviatorul s'a apropiat și publicul l'a putut distinge pe Vlaicu, care, în plin zbor, răspundea liniștit salutând cu o mână pe cei cari îl aclamau, a fost un moment de delir. Se făcuse aproape un sfert de oră, de când aparatul era în zbor. De la marea înălțime, la care se afla aparatul descinde mereu până când a atins pământul și motorul își încetează vuetul. Sprinten, vioiu, Vlaicu sare de pe aeroplanul său. In goană numeroasele persoane se întrec se ajungă, care de care, mai întâi pentru a-i strânge mâna lui Vlaicu. Mulți îl sărută.

O filială a »Bistrițanei«. »Bistrițana« institut de credit și economii în Bistrița anunță, că și-a deschis în opidul Rodna-veche o filială, care se va ocupa cu toate afacerile de bancă.

Administrația filialei este încredințată d-lui *Dr. Ioan Jarda* avocat în Rodna-veche; și localul filialei e de o camdată în cancelaria advocației a d-sale.

Desmintire. »Rev. Economică« scrie: Sub titlul »Albina« face târguri nesocotite un corespondent anonim al »Luptei«, publică în n-rul 136 dela 18 crt. al ziarului numit, un articol, în care primul nostru institut de bani este învinuit, că la vân-

zarea unei moșii a sale din părțile săcui-mii, ar fi preferit pe străini, față de Români, cari asemenea au reflectat la moșia din chestiune.

Precum suntem informați dela loc competent, articolul din chestiune conține mai multe neexactități și intervertiri a stărilor faptice.

Înainte de toate nu este adevărat, că »Albina« ar fi suferit »pagube simțitoare« prin falimentul băncii săcuiști din Nyárádszereda, cu care a întreținut pe vremuri legături de afaceri. Partea cea mai mare a pretensiunilor, ce i-au rămas în portofoliu dela banca falimentată s'a încassat și parte stau sub încassare și pagubele — dacă vor fi — vor fi relativ neînsemnate și nici decât simțitoare, precum afirmă — din neștiință sau tendențios — corespondentul »Luptei«.

Asemenea este un neadevăr, că la vânzarea moșiei din Erdöszyörgy ajunsă prin licitație publică proprietate a »Albinei«, aceasta n'ar fi procedat corect și în conformitate cu interesele ei speciale și cu interesele noastre obștești.

Din contră făcând moșia vânzătoare și publicând faptul acesta pe calea sa, »Albina« a dat prilej reflectanților serioși de a-și înainta către ea ofertele în conformitate cu valoarea reală a moșiei. Dacă cu ocazia aceasta grupa, al căreia membru marcant pare a fi și corespondentul »Luptei«, a oferit pe moșia din chestie un preț necorespunzător și neacceptabil, și în speranță, că în lipsă de oferte, va apăsa prețul și va ajunge mai ieftin la moșie a stat în rezervă, până ce o altă grupă de interesați, tot Români și ei în marea lor majoritate, a prevenit-o și a dat prețul real și convenabil rămânând proprietară a moșiei — vina nu este a se atribui nici »Albinei« și nici bărbaților de încredere ai ei, ci acelor, cari »speculând« prea mult au făcut o speculație rea.

La aceasta se reduc pretinsele »târguri nesocotite ale »Albinei«.

Meteor. In comuna Borosbeș din comitatul Aradului, în una din seriile trecute s-a văzut pe cer, înspre răsărit un corp ceresc luminos, care a lucit câteva minute, apoi s'a spart și au căzut din ea mai multe petri lucitoare.

Holera. In Rusia și în Italia băntuie colera, dar nu în măsură mai mare, ca până acum. La noi și în România până acum nu s'a ivit boala, afară de un singur caz, o femeie, care a murit în spitalul din Pojon. Derogatoriile iau toate măsurile pentru împedecarea lătririi boalei.

ULTIME ȘTIRI.

Viena, 2 Sept. Orașul a scăpat de primejdia holerei. Toți aceia cari au fost internați în spitale, bănuți a fi holericici, au fost eliberați. Numai Tereza Hoffmann se mai află în spital.

Belgrad, 2 Sept. Lordul Roberts șeful misiunii, care a notificat la Sinaia moartea regelui Eduard VII și suirea pe tron a regelui George V a sosit la Belgrad.

vin din sufragerie, lumina din odaia de dormit, rândunica din aer, cănele din curte, broasca din apă, și-apoi otrăvurile și cleiul. Of! of! nicăeri nu ești sigur. Dar cei mai răi dușmani sunt în adevăr ștrengarii de copii, cum am fost și eu! Of! Dacă m'aș putea preface iarăși în om, n'aș mai chinii animalele în viața mea!»

Gândindu-se astfel la nenorocirea sa și propunându-și că se va îndrepta, adormi.

Când se trezi soarele era sus pe cer, razele cele luminoase cădeau vesele pe păretele de lângă masa de scris a lui Ssun-heng și fiindcă lui li-bing îi era cam frig, colo în colțul unde adormise peste noapte, sbură pe locul cel luminat și cald de pe părete.

Unchiul Ssun-heng se sculase și eșise din odaie. Numai cucoana Ssun-heng diritecă, apoi se așeză pe scaun lângă fereastră și începu a coase. Era așa de liniștit și așa de plăcut aici în odaia aceasta luminoasă.

In curând veni și Ssun-heng își luă de pe nas ochelarii cei mari cu ramele de corn, se așeză la masa de scris și privind spre părete, cum era și scurt de vedere, crezu că punctul cel negru—adică »Musca li-bing« — era un cui și voi să-și agate ochelarii de dânsul. li-bing însă sbură re-

pede și ochelari căzură la pământ spărgându-se în bucăți.

«Iară o blăstemată de muscă!» murmură unchiul printre dinți,—»păcat că nu-i aici bietul li-bing, vânătorul meu de muște!»

Apoi se plecă spre podeală, ridică ramele fără sticle ale ochelarelor, cu gândul să plece la un optician să-i pună altele nouă.

După ce părăsi odaia, cocoana lui Ssun-heng căută repede un cui și un ciocan și bătu cuiul în locul unde stătu mai înainte li-bing.

In curând Ssun-heng se înapoiă, se așeză iarăși la masă și aruncându-și din nou privirile la punctul cel negru crezu că iarăși este musculița.

«A! afurisit-o, iarăși ai venit aici, acuma o să mă răzbun pentru ochelarii mei cei spartii!»

Și fiindcă cocoana lui nu era acuma în odaie și neputându-i nimenea spune ce s'a întâmplat în lipsa lui, Ssun-heng se apropie încet și hârști, se repezi odată cu mâna, gata să prinză musca, și când colo în loc de muscă îi intra cuiul în mână și-i făcu o rană adâncă și mare. «Of! mâna mea; Of! mâna mea! Cine naiba a bătut cuiul acesta aici?» Și de durere săria prin odaie și sângele îi curgea șiroaie.

In această clipă li-bing; care se afla pe podeală, simți că trupul i se mărește din ce în ce — mâinile și picioarele îi se lungiau și se rotunzeau. Atunci își aduse aduse aminte de vorbele vulpei:

De vrajă și de rău
O mână sângerată,
De cuiul din părete, te va scăpa odată!

In adevăr vraja încetă, iar li-bing se făcu iar copil, cum fusese mai înainte și vesel săria prin odaie apropiindu-se cu respect de Ssun-heng.

«li-bingută dragă»—strigă Ssun-heng galben ca turta de ceară,—de unde ai răsarit așa de odată în odaie?»

«Unchiule, dragă unchiule» — vorbi li-bing cu un ton rugător, — iartă-mă, că eu sunt vinovatul, care ți-a pricinuit rana asta. Eu am fost musca din locul cuiului. O vulpe m'a pedepsit pentru chinurile ce am făptuit asupra muștelor și păsărilor, prefăcându-mă, într'o muscă. Și ah! ce mult am suferit de aseară, de când m'a prefăcut în muscă. Iartă-mă, te rog, și îi iarăși bun cu mine!»

«Lasă, li-bingută!» — răspunse Ssun-heng, ștergându-și mâna plină de sânge și băgându-o într'un lighean cu apă rece.

«Lasă, că și eu am meritat pedeapsa

asta, fiindcă prea m'am purtat eri rău cu tine! Uite! — deschizând cutia mesei — uite, aici am înșirat azi dimineață o sută de Keși,ăștia sunt ai tăi, ian uite, o sută în capăt!»

«Unchiule, ești prea bun!»

«Ei, ține-ți, nu's tocmai așa de mulți. Imi pare bine că ești iarăși între noi, eram așa de îngrijorați de tine. Și de acuma înainte iarăși o să-mi fii vânătorul meu de muște!»

«Nu, unchiule» — îl întrerupse copilul. «In viața mea n'o să mai chinuiesc nici un animal. Iar cu banii ce mi-ai dat am să-mi cumpăr pensule noi și tuș și am să fiu băiat bun și diligent!»

«Foarte bine!» — zise Ssun-heng — și pentru serviciile ce mi le-ai făcut în trecut am să-ți dau din când în când câte câți-va Keși, pentru trebuințele tale. Dar acuma, hai-de repede să mergem la părinții tăi. Sunt foarte vesel, că iarăși te-ai înapoiat, teafăr, dragul meu vânător de muște.

Salva.

Despre banda hoților din Satulung.
Din Săcele ni se scrie: În Nrul 159 al »Gazetei Transilvaniei« s-a scris despre hoțiile comise în mai mulți ani de zile în Satulungul Săcelilor. Tot acolo și-au spus cei păgubiți dorința, ca această bandă să fie urmărită cu cea mai mare severitate.
Glasul nostru n'a răsunat în pustiu. Procuratura regească a transpus îndărăt protocoalele de investigație gendarmariei, ca aceea să le completeze, urmărind cu cea mai mare severitate investigația, care și azi decurge desvâind lucruri miraculoase.

Nu putem trece cu vederea, a nu aduce laude convenite d-lui Szilágyi (Sălăgianu) conduc. jandarmăriei, care n'a esat a urmări calea descoperirii nici față de cei mai temuți bandiți, — și numai astfel se poate explica eșirea la iveală a cumplitelor furturi și hoții din Satulung.

Sunt multe întâmplările investigației și variate, — din lipsa de spaț ne rezervăm a da o înșirare a întâmplărilor cu deamăruntul în unul din Nr-ii viitori. De astădată numai atâta amintim, că antistia comunală ar fi bine să se îngrijească, ca nu doi oameni să fie păzitori (boactări) ziua-noaptea la o așa comună, ci cel puțin 12. Căci altcum, — mai ales noaptea, este expusă averea și chiar viața oamenilor primejdiei. — *N. Oardin.*

Semne de viață pe Valea Arieșului.

Râul sprinten, Arieșul, de-o bună vreme încoace deși cu apa sa repentină ducea cu sine jalea și dorul atâtor suflete românești; părea, că doară somnul amorțirii și neactivității pe terenul politic cultural. Ici colea câte-o întrunire a preoților, ori învățătorilor spre a se consfătuși și instrua reciproc, mai trezia din când în când câte un colțșor din afundatele văi ale acestor ținuturi. Dar, această trezvie era mai mult de-o clipeală, căci nu atingea masele poporului, căci aceste întruniri sunt de așa alcătuite încât nu sunt capabile de a stârni un interes mai viu și mai lăjit. Prin firea lor și a relațiilor politice de azi sunt niște întruniri liniștite, cari fără șgomot își desfășură progresele din programul fixat și apoi cei întruniți se despart și merg la locașurile lor fără a lăsa urme adânci în popor.

Poporul, ca să fie mișcat din amorțea sa are trebuință de-o agitație mai ferventă, făcută cu șgomot și alai, căci pe el numai răscolirea sentimentelor prin forme nouă și surprinzătoare îl pot scoate din ogașa proprie. Manifestații înșghebate cu șgomot trezesc spiritele maselor și le duc în volbura vieții, făcându-le să tresalte la vederea și auzirea lor. Odată pornit povoiul sufletesc al maselor nu se mai oprește cu una cu două.

Scormonirea din culcuș a acestui popor blând și în delung răbdător de deputați s'a întâmplat în urma alegerilor de deputați dietal, care și azi își mai dă roadele sale.

Sunt aproape trei luni de zile, de când s-au ținut aceste alegeri și încă până azi n-au încetat agitațiile. Poporul e mahnit în sufletul său pentru purtarea unor preoți; s-au întâmplat casuri, unde poporul cu ocazia unui maslu public, pe masa destinată preotului, care a votat cu guvernul, nu pune nici o para, iar pe masa preotului naționalist curgeau paralele din greu. Până și copiii se întreceau să demonstreze. Un învățător, când s-a întors dela alegere ca aderent al deputatului guvernamental, a fost atacat de popor și blamat în chip și fel. Un om mai de frunte a fost scos formal din strana cântăreților, spunându-i-se, că nu e vrednic de locul acela. El votase cu deputatul guvernamental în urma îndemnului unui notar străin de limba și obiceiurile poporului dar cu făgăduința, că-l va face primar. Venind alegerea de primar și-a dat silința notarului să-l scoată, l-a informat pe protopopul, că poporul nu-l voește, fiind-că nu și-a dat votul candidatului naționalist la alegerea din Trăscău. Protopopul este a promisi și a cercat să-l scoată, dar văzând voința neștrămutată a poporului, a zis cuvintele: »primarul e al poporului, alegea pe cine-l voește«. Le-a zis acestea în fața notarului și a preoților. Să se noteze, că acest pretor e un om cu o cultură superioară și deși e mare maghiar, evită de a provoca nemulțămiri, unde numai poate.

Căți sunt însă de aceștia?
Poporul din aceste părți e foarte răbdărnice, e în stare să meargă cu răbdarea până la marginea extremă. Dacă a ajuns aici nu mai e putere să-l oprească pe loc. De ani se complică eroismul lui istoric prin care a contribuit la ridicarea nimbului românesc. A fost cel dintâi, care a dat semne de viață, manifestând un dor nemărginit după libertate. Acest colț de țară chiar și pentru trecutul lui istoric, ar merita mai multă considerație din partea intelectualilor noștri. Nu avem pe aici nici un fel de școală cu caracter românesc. Un singur bărbat Archireal Andrei baron de Șaguna a înțeles importanța acestui ținut, dorind să ridice o școală reală în Abrud, pentru ceea-ce și primise concesiune prea înaltă, dar în urma piedecilor puse de ministrul de culte austriac nu a văzut ființă acest institut folositor Mcților.

Astăzi se încearcă alții a ne fericii cu școli elementare de stat, cum sunt în Ofenbaie și Cămpeni, cu școală civilă în Abrud, cu ce tendințe, se știe. De geaba e svârcolirea lor, căci de înima moțului nici când nu se vor putea apropia.
Prea ne cunoaștem unii pe alții decât să ne putem iubi. Lipsese sinceritatea de veacuri la acei near, care cu drag ne-ar contopi în sânul său, lipsindu-ne de caracterul nostru etnic. Ne mulțămim de această dragoste și le spunem, că nu ne temem nici de groaza focului, cu care ne amenință. »Alios vidi ventos...«

Vorbiam cu un țăran fruntaș și mă întreba »Ce-o fi Domnule cu pacea asta? No face ceva? Ori doară e numai amăgire? Prea mirare a nu fi lucru cu stănoște (statornic)?«

»D'apoi bade! pacea o dorim cu toții, dar n'acazul, e, că noi avem inimă deschisă, când ne gândim la pace, iar potrivnicii noștri totdeauna au gânduri ascunse. Și ca omul, care una glăsuște și alta

gândește, nu te poți așeza pe canapea păcii.«

— Dar' ce va fi? zice bădăcul.
— Ne vom război până ce vom birui, căci datoria de Români nu ne lasă să ne dăm cu una cu două. Nu e Românu de tufă, ci e de stor trupul și mintea lui.

— Dumnezeu să vă ajute, Domnule!

Moțul.

Ruga dela Cojocna.

Cojocna, 30 August c.

Era o zi dorită pentru poporul român din Câmpie, ziua și prasnica adormirii Maicei Domnului, ca să alerge cu credința și cu dorul sufletesc la »Ruga dela Cojocna«, inițiată de protop. Ioan Hațieganu încă în 1903, ca să dea mulțumită Maicei Domnului și fiului ei Is. Hristos pentru binefacerile de peste an, și că i-au ferit și scutit de pericolele, ce au ajuns pe frații români din Bănat și din jurul Betleanului.

Protopopul tractului d-l Ioan Hațieganu, circulase de timpuriu poporului și preoților, că se va ținea »Ruga« și în a. c. împreună cu predici, mărturisiri și maslu, să vie poporul la dreaptă credință, la conveniri religioase, la »rugă«, ca să se deștepte și să se întărească în moralitate, și în alipire către sf. biserică, lege și neam.

Versul lui, nu a sunat în deșert, căci nu numai din tractul său, ci din depărtări mari, încă din ajunul Prasnicii veniseră la Rugă, până din Mărgău, Valea Ierei, Sân-Paul, Cluj, Cluj Mănăstur gr. cat. și gr. orient. cu dor și cu sete.

Era Sâmbăta, în ajun pe la 3 oare p. m., când și începură a veni peregrinii din Coocul de câmpie, Tritiuri și Beiu, sub conducerea unei fete religioase și cântăreață, carea știe conduce și corul bisericesc, — mai apoi pe la 5 oare se servi inseratul de către protopopul și preotul Corpadei, d-l Vasile Cerghizan, urmă paraclisul Prea Sf. Născătoare de Dumnezeu înaintea Icoanei M. Domnului din genunchi cu tot poporul și după finirea lui se ținu predică l-a de către susaunitul preot »cu motto« *tată, greșit-am primeștemă ca pe unul din slugile tale.* După pregătirea la S. mărturisire, — ascultată de 3—400 oameni peregrini cu toată atențiunea și plăcerea urmă: cetirea rugăciunii mărturisirei, și sosind preoții din Bothaza, Tothaza și Vajda Camarașiu, se începu mărturisirea în 4 locuri, carea dură până la 1/2 11 oare noaptea, și se mărturisiră la 4—500 creștini.

La 3 oare dimineața, în ziua de Sf. Marie se celebră Sf. liturgie în biserică de către protop. cu 3 preoți și se cuminecară toți cei mărturisii până atunci și în fine predică protopopul despre judecata din urmă.

Pe la 5 oare dimineața începu a veni grosul poporului din toate părțile, și pe la 8 oare creștinii din Corpadea, Pata, Jurin în procesiuni cu prapori în frunte.

Se făcu utrenia, fiind acum adunați peste 1000 suflete.

Sfârșindu-se utrenia, precețimea adunată în număr frumos, îmbrăcată în ornate bis. în frunte cu praporii și în trasul clopotelor, luând darurile eșiră în procesiune și încunjurând biserică de 3 ori, se dușeră la altarul, respective la prestolul vechei biserici edificată din lemn în 1716, de-asupra căreia s-a făcut o flegorie rotundă frumoasă, unde serviră Sf. Liturgie, cântând corul învățătorilor. Se cuminecară iarăși aproape 200 creștini, și în fine predică preotului din Pata, d-l Mihailă Ho-dărnan cu o oratorie frumoasă de pe amvonul pregătit spre scopul acesta despre mărirea Maicii Domnului și ajutorul ce ni-se dă prin mijlocirea ei.

Intru aceea 5 preoți serviră Sf. Maslu în fața la 75—80 bolnavi, anume veniți la ruga aceasta. Protopopul și un preot făcură sântirea apei, și se stropi cu apă tot poporul în ordinea cea mai bună, sârutând Sf. cruce.

Poporul se așeză în cimitir la umbra pomilor, spre alinarea foamei, căci era deja la 1 oară p. m., iar clerul și învățătorimea și altă inteligență fură invitați la masa ospitală a protopopului, unde nu lipsiră nici toastele.

În chipul acesta a decurs »Ruga« cea dorită dela Cojocna, și s'a dus fiecare cu o suvenire dulce, și cu sufletul mângăiat către casa sa, dorind a-se mai întâlni la Ziua Crucii.

De încheiere amintesc, că la sfta slujbă dela ruga aceasta au fost de față și poporeni romano-catolici din Cojocna, în frunte cu plebanul lor.

Un participant.

Sfințire de biserică.

În ziua de 28 August st. n. 1910 s'a îndeplinit actul sfințirii biserici românești, nou edificată în comuna Agrișul de sus (Felső Egres), comitatul Solnoc Dobăca, pontificând la acest act, delegatul episcopesc d. Ioane Eulbuc protopop, cu asistența preoțimeii tractului Beclean, adunată în număr frumos.

Serviciul divin a decurs în următorul mod: la 8 cre s'a început utrenia în biserică veche, urde prin o vorbire potrivită s'a luat rămas bun dela vechea biserică edificată pe timpul împărătesei Maria Teresia, de unde cu procesiune în sunetul clopotelor, cântându-se Doxologia cea mare, s'a mutat întreg poporul la biserică cea nouă; aci după sfințirea apei s'a îndeplinit actul sfințirii bisericii celei nouă după toate formulele.

La 10 oare a.m. s'a servit sf. liturgie la care a cântat frumos și cu toată evlavie corul din Figa în două voci, condus de harnicul învățător Grigore Mălinașiu, de față era adunat popor în număr mare din toate părțile.

După sfânta liturgie s'a ținut o predică, care a stârnit în toți ascultătorii mare evlavie creștinească.

După serviciul divin prin administratorul parohial d-l Simion Popan, preot în Figa s'au cetit publice cu numele toți con-

Din MUNTENEGRU.

(Vezi articolul: MUNTENEGRU REGAT.)

ribuientii mărinoși, aducându-se mulțumită tuturor.

Cred a fi la loc potrivit a aminti aci zelul cel mare al preotului vrednic Simion Popan, care în un interval scurt s'a străduit împreună cu poporul credincios a edifica în Figa biserica pompoasă, școala corespunzătoare timpului prezent și case parohiale, cum puține sunt în jurul acesta și acum a reușit în filia Agrișul de sus a edifica o biserică tot asemenea de frumoasă și așezată în cel mai frumos loc, în mijlocul comunei; să străduiește intracolo, ca și în a doua filie Agrișul de jos să-și ridice o asemenea biserică și în ambe Agrișurile, fiind comune micuțe să se ridice o școală comună, corespunzătoare legii, dacă și bunul Dumnezeu îi va ajuta. Onorat și laudat fie acest vrednic preot și toți acei, cari își dau silința spre a îndeplini atari lucruri nobile spre lauda lui Dumnezeu, rădicarea și înaintarea culturii poporului român.

După îndeplinirea celor oficioase la 1 p. m. s'au întrunit toți preoții, învățătorii și alți fruntași la un prânz comun.

Nici toastele n'au lipsit; s'a toastat pentru Majestatea Sa Împăratul și Rege Apostolic, Pontificale roman, pentru Excelența Sa Episcopul diecesan, pentru preotul local, pentru poporul credincios, care a adus atâta jertfă pe altarul Domnului și pentru alții.

După care, tinerimea sa prins la o horă mare, iar câtră sară cu toții s'au despărțat, mulțumiți de buna reușită a sfințirii bisericeii.

Un asistent.

Din Ghimbav.

Trecuse un timp destul de îndelungat, de când în comuna noastră, Ghimbav, nu se mai aranjase nici o petrecere populară. Un grup de studenți brașoveni dela școala comercială, au venit cu ideea de a aranja în comuna noastră, respective a-și da concursul pentru aranjarea unei producțiuni teatrale-declamatorice. Ideea trup s'a făcut, căci în 28 August st. n. a. c. (în ziua de Sft. Mărie) s'a ținut reprezentarea »teatrală-declamatorică«.

La petrecere au luat parte mulți oaspeți brașoveni.

Programul s'a început la oarele 8 și 25 minute seara cu declamațiunea »Al mai tare om din lume« de Vlad Delamarina, care a făcut bună impresie în ascultători. Îndată a urmat punctul al II-lea »o cântare solo de violină« executată de un student. La insistența publicului, ne-a mai delectat cu o cântare, afară de program. După o mică pauză — s'a predat canțoneta comică »Herșcu Boccegiul« din partea studentului Coliban. Cu predarea-i dibace a puodus mult haz în ascultători. A fost aplaudat lung.

Era pe la oara 9 și jumătate, când a ajuns la rând predarea piesei teatrale »Țiganul cântă« de Em. Suciu. Rolurile au fost împărțite foarte potrivit. Rolul țigancii a fost susținut de studentul Voicu, rolul lui Dada cel bătrân a fost interpretat de pedagogul D. Preda. Rusca, studentul Morar și rolul de soldat venit la urlap a fost interpretat de pedagogul curs. IV. D. Șurar.

Toți s'au achitat cu succes deplin mulțumitor de rolurile avute. Sub tot cursul piesei, publicul asistent nu mai înceta de râsul cu hohote.

La oarele 10 s'a terminat programul, începându-se jocul animat. S'a jucat mult, însă din cauza publicului numărös, parte din jucători, au rămas nemulțumiți. Vina nu o poartă nimenea, poate că sala, care de astădată s'a arătat cam puțin încăpătoare. Era pe la patru oare dimineața, când publicul începea a se împrăștia.

Notez, că venitul curat — 20 cor. — s'a dat bisericii din loc.

Ghimbășanul.

De lângă Olt.

Pe un țărm al Oltului, nu departe de Cohalm, icuită între comune săsești și săcuști este situat Mateiașul, o comună curat românească. Soartea a voit, ca această comună să fie izolată cu totul de lumea mare, căci încinsă fiind de Olt de 3 părți, iar de altă parte pădurea închizându-i orizontul prea îngust, cam cu greu o pot ajunge razele binefăcătoare ale culturii — ne având nici un contact cu lumea mare. Cu toate astea însă Mătișălenii nu și-au uitat de datorința lor de buni Români. Ei au fost între cei dintâi din tractul Cohalmului, cari — când cu legea lui Appny — unanim s-au hotărât, ca ei din puterile lor să-și susție și

pe mai departe școala în vechiul ei caracter național și confesional. — Laudă lor și bravului lor păstor sufletesc! Căci numai cine-i cunoaște mai de aproape și le știe năcazurile, numai acela poate ști, cu cât greu își pot susține ei școala din singura lor sărăcie.

De mulți ani, la propunerea și stăruința preotului lor Ioan Brotea, au adunat creștărește suma, cu care aveau de gând să-și ridice o nouă biserică. Nu le mai lipsea mult, ca cu capitalul adunat să se apuce de lucru. Dar »tempora mutantur et nos illis«. Valurile șovinismului ungueresc le-au răsturnat lanul și ca să nu le pue străinii mâna pe școală, hotărātu-sau din nou, ca cu banii adunați pentru biserică, să-și zidească altă școală, căci vezi — Doamne — vechiul edificiu al școlii, în care de afăta timp, atâtea tinere generații au învățat să scrie și să cetească în limba moșilor și strămoșilor lor, nu-i convenea d-lui inspector. Zis și făcut. Mătișălenii s'au pus pe lucru și acum școala-i pe isprăvite, și de biserică nu și-au uitat, ci ca și până acum continuă cu adunatul creștăresc. Puțin câte puțin se adună, și suma crește, căci

»Strop cu strop

Fac al mărilor potop«.

Duminecă în 15/28 August (sf. Mărie) m'am convins de toate acestea. O zi mare a fost aceasta pentru mătișăleni. Producțiunea teatrală, aranjată în această zi de tinerimea de acolo, a fost o vie dovadă a interesului lor după cultură.

Sala nu ne mai încăpea, și nu mă mir că la glasul modestei invitări, au răspuns atâția inteligenți din împrejurime cu prezența lor, căci cuvintele: »Venitul curat destinat pentru fondul zidirii unei nouă biserice«, spuneau mult.

La ridicarea cortinei, credeam, că o să dau cu ochii de niște păpuși stângace și sficioase — dar departe de așa ceva — siguranța și curajul, cu care se învârteau pe scenă, m'au făcut să cred, că Românul mult poate. Fără multă laudă, am văzut, ce nu credeam să vad. Laudă se cuvine lor și bravului conducător, care de bună voie și-a luat asupra-și însărcinarea cu instruirea lor. Aplauzele le-au fost o modestă dar meritată răsplătă. Jocul și buna dispoziție, cari au durat până în zori de zi și de cari atât de greu ne-am despărțit, par-că și acum-mi mai soptesc:

La revedere la anii!

Nică.

Școalele medii gr. or. române din Brassó (Brașov).

Înștiințare pentru anul viitor.

Anul școlar 1910—11 se va începe în 1 Septembrie st. v. 1910, adică în 14 Septembrie st. n. Părinții, cari doresc a-și da copiii la aceste școale, sunt poțitiți a se prezenta cu fiii sau cu ficele lor în cancelaria direcțiunilor respective în zilele de 1, 2 și 3 Septembrie v., adică 14, 15 și 16 Septembrie st. n., pentru înmatriculare.

Școlarii, cari se înmatriculează pentru primadată la școalele noastre medii, vor aduce testimoniu școlar, certificat de naștere și certificat de revaccinare. Testimoniul școlar de pe clasa precedentă au să-l prezinte toți școlarii, cari vin a se înmatricula, așadar și școlarii, cari au absolvat clasa precedentă la școalele noastre.

Din 31 August și până în 2 Sept. v. dela 8—12 oare a. m. se vor ținea examenele private, supletorii, de diferență și de corigență. Ceice s'ar prezenta mai târziu, au să petiționeze la direcțiune, dovădind cu atestat valabil cauza întârzierii.

Notă. — Școlarii, cari vin dela un institut, unde în gimnaziul superior nu au învățat limba grecească, vor fi supuși unui examen de primire din limba grecească.

Didactrul în gimnaziul inferior și școala reală este de 24 coroane pe an, iar în gimnaziul superior (cl. V—VIII) de 40 coroane pe an. — Cei înmatriculați pentru primadată mai plătesc odată pentru totdeauna o taxă de primire de 8 coroane. Școlarii neromâni, precum și aceia, cari vin din țări străine plătesc didactrul, taxa de primire și taxa pentru fondul de penziune dublu și taxa edilă. Taxa pentru fondul de penziune este în gimnaziul superior 10 cor., iar în gimnaziul inferior și școala reală 6 cor., taxa de testimoniu și de anuar e de 3 cor., iar taxa de bibliotecă 1 coroană. (Taxa de membru la societatea de lectură a studenților este pentru cl. V și VI gimn. 1 coroană, pentru cl. VII și VIII gimn. 2 coroane.

Alte taxe: taxa edilă de 10 cor. în gimnaziul superior și de 6 cor. în gimnaziul inferior și în școala reală. Taxa aceasta au să o plătească înainte întreagă

chiar și cei scutiți de didactru; taxa pt. mijloace de învățământ și mobilier în clasele inferioare 2 cor., iar cele superioare 4 coroane.

Didactrul și taxele școlare arătate se achită la cassa Eforiei școlare în chipul următor:

1. Până la 5 Sept. v. toate taxele, afară de didactru (fără plățirea acestor taxe nici un elev nu va fi înscris).

2. Jumătate din suma didactrului se va plăti până cel mai târziu la 31 Decembrie v.

3. A doua jumătate a didactrului se va plăti până cel mai târziu la 31 Martie v.

Acei școlari, cari nu vor achita didactrul până la termenele arătate, vor fi îndepărtați din institut și despre această îndepărtare va fi înconștințat părintele, tuterul sau îngrijitorul respectivului elev.

Restanțe sau amânări de plată nu se admit.

Școlarii, cari vor să fie scutiți de didactru trebuie să-și înainteze petițiunile lor Eforiei școlare pt. sem. I. până la 30 Septembrie stil vechiu, pt. sem. II. până în 28 Febr. v.

1) Îndreptățiți a petiționa sunt acei școlari săraci, cari au moralitate bună și nota generală din studii foarte bine sau bine.

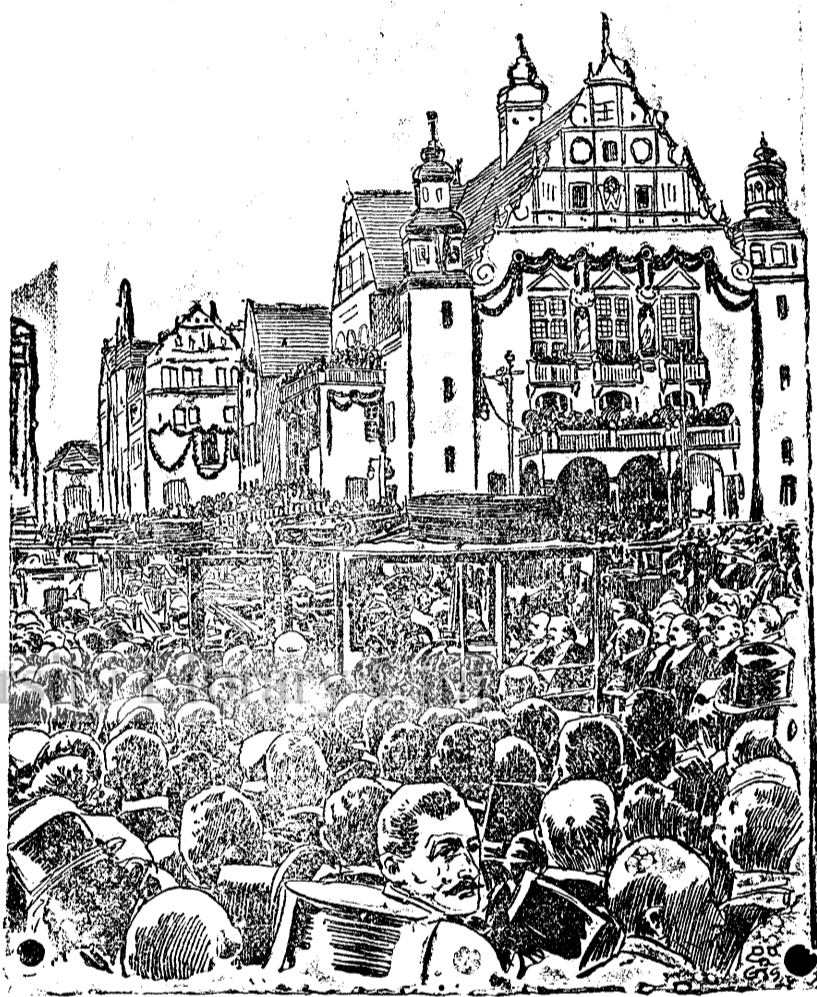
Cu nota suficient pot fi scutiți numai acei elevi, cari sunt din Brașov și cercețează clasa I. și II. gimnazială sau reală.

2) La petițiune se aclude atestat de paupertate al oficiului comunal, vidimat și de parohul local.

3) Cei ce vin dela alte școale au să accludă și testimoniu ultim de clasă.

Direcțiunea școalelor.

Un nou castel al împăratului Wilhelm.

Împăratul Wilhelm și-a zidit, firește pe banii țării votați de parlament, un nou palat în provincia polonă Posen. Inaugurarea palatului s'a făcut de curând. La serbările, ce s'au dat cu acest prilej însă Polonii n'au luat parte, deși fruntașii lor au fost invitați. Bine au făcut Polonii, căci împăratul Wilhelm stăruie din răsuputeri a le prigonii limba, spre a-i germaniza.

Ingrășarea găștelor.

Dacă observăm cu atențiune viața păsărilor, vedem că are multe mistere, pe care cunoscându-le, nu putem fi decât fosiși.

Ast-fel luna Octomvrie este epoca cea mai favorabilă a anului, în care se poate practica mai cu succes ingrășarea găștelor. Dar pentru că nu este bine a intrerupe deodată, brusc, regimul de hrană obișnuit și de a începe imediat îndoxarea păsărilor într'un mod intensiv, e bine să începem, încă din luna Septembrie, ca să adăogăm la hrana ce dăm zilnic găștelor, fie sfele tocate mărunt, fie porumb înmuiat, sau alte alimente, precum barbctaj (ciorbă, amestecătură) de făină, țărițe etc.

După această perioadă de tranziție se ingrașă găștele, începând să le dăm, de exemplu, bobușor de grădină, apoi porumb înmuiat, (umflat) în apă caldă.

Acest sistem se practică în împrejurimile Strasburgului, unde se urmărește mai mult producțiunea ficatului de găscă.

Sau e mai bine ca să le dăm orz, ovăs, porumb, hrișcă, etc. Toate acestea trebuiesc fierte ca să se

inmoae și să se umfle și trebuiesc date în stare caldă. După acestea lise mai dă cartofi fierți, sfele și mazăre. Mazărea trebuie întotdeauna fiartă. Acest sistem se obicinuește în Landele franceze.

În departamentul Garona desus, procedeul întrebuițat este mai greu și cere deprindere. Acolo, o femeie, prin ajutorul unei pânii, de o formă specială și a unui bețior bine rotunjit și adoptabil pânii, introduce în gusa găștei un carecare număr de boabe de porumb, intrerupând din timp în timp operația, pentru a da păsării apă, pe care o ia cu pumnul dintr'un vas și o toarnă pe pânii.

Găsca trebuie bine ținută între genunchi, pentru a nu se mișca și a se sbate, ca nu cumva să se răneaască.

Mai mult încă, nu trebuie operat în mod brutal cu pasărea și nici odata să nu o ținem de labe, sau cu labele strânse lângă corp, căci se asficsiază.

În felul acesta de nutrire, porția zilnică de dat unei găște, va fi de o jumătate litru boabe.

După nevoie, se va da, fie apă curată, fie apă amestecată cu făină,

sau și mai bine, lapte amestecat cu puțină tărâțe.

La fiecare mâncare se poate adăoga, ca condiment, puțină sare, usturoiu, sau o mică cantitate de ulei de mac. Acest din urmă obicei se obișnuiește în Alsacia.

In tot timpul îngrășării, găștele trebuie ținute într'un loc absolut propiu, mai ales în ceea ce privește, așternutul, el trebuie refăcut în fiecare zi. Locuința trebuie să fie în bune condițiuni de igienă.

Lumina trebuie să le lipsească aproape, și, dacă se poate, nici un șgomnt să nu ajungă până la locuința găștelor puse la îngrășat.

Găștele sunt complet închise într'un coteț (fie cutie mare, boxe celulă (etc.) care să nu aibă nici o deschizătură mai mare decât atât, cât pasărea să poată scoate capul.

Așa se obișnuiește în împrejurimile Strasburgului. În provincia Landelor însă pasărele se bucură de oare-care libertate, fiind închise, de obicei, într'un coteț de grajd.

După sistemul întrebuințat în Garona de sus, o găscă poate ajunge, după 30 de zile de la îngrășare, la o greutate de 10 kilograme; numai ficatul cântărește 250 până la 500 grame. Aceleași greutatea atinge și găscă de Strasburg, cu deosebire că se îngrășe mai repede, adică numai în 20 de zile de hrană abundentă, neținându-se socoteală de perioada premergătoare.

„Săptămâna Agricolă“.

Dare de seamă și mulțămintă publică.

Din Ciunbrud. La petrecerea de vară aranjată în Ciunbrud la 24 Iulie s.n. a.c. au binevoit a suprasolvi următorii P. S. Domni: Benjamin Simon, proprietar, Ciunbrud 5 cor.; Jeronim Man, paroh, Băgău; Dr. Ioan Moldovan, avocat Aiud; Ioan Sântimbrean paroh Asinip, câte 4 cor.; Aurel Peculea preot Hopârtea, Candin Suci preot, Magina, câte 3 cor.; Ioan Maior protopop Aiud, Iosiv Anghel notar Mirăslău, Simion Marcu paroh Gârbova, Nicolae Marcu preot Aiud de sus, Augustin Oceana învăț. Cacova, câte 2 cor.; Teodor Radu paroh Miscreac, Aurel Marcu paroh Miscreac, Aurel Maccu paroh Dumitra, Ivan Marian paroh Beldiu, Ieronim Mărian inv. Gârbova, N. N. George Andrei inv. Văisoara, Tollas Marton notar Ciunbrud, Csiki Istvan preot ref. Ciunbrud, Bak Ianoș primar Ciunbrud, Traian Rațiu preot Cacova, Aurel Aron preot Mirăslău, Laurentiu Radu, stud. tehnic, Marton Ignac propp. Aiudul de sus, Balika Zsigmond propp. Ciunbrud, Silvia Horvat Ormenis și Ioan Gliga învățator, câte 1 cor.

Primească numiții domni și pe această cale mulțăminte noastre cele mai călduroase pentru sprijinul ce ni l'a arătat.

S'au încasat în total 194 cor. 46 fil., s'a spesat 111 cor. 02 fil. Rezultă deci un venit curat de 83 cor. 44 fil. care sumă s'a prelat curatorului.

Ciunbrud la 14 August, 1910.

Augustin Marcu, prezident.

Romul I. Roman, cassar.

*

Din Rodna veche. La petrecerea aranjată în 14 August a.c. în favorul bisericii gr. cat. dia Rodna veche cu ocaziunea adunării despărțământului «Năsăud» al Astrei au suprasolvi următorii:

Dr. I. Malaiu, 10 cor. 20 fil.; Dr. V. Colceriu 15 cor. 40 fil.; Dr. Stoian 7 cor. 60 fil.; Victor Schiffbeimer 13 cor. 40 fil.; Dr. O. Otalea 10 cor. 20 fil.; Dr. Indre 3 cor.; Simion Poplea perceptor in pens. 5 cor.; Kopatz G. 3 cor. 40 fil.; Nic. Georghiță 2 cor. 40 fil.; Dănilă Malaiu 2 cor.; Ved. Pop Iuliu, Tămășiu V. și Maria Bal câte 1 cor. 60 fil.; Boierneni 3 cor. 40 fil.; Sas Onisim 1 cor. 40 fil.; Cosma Teodor 1 cor. Ioana Domide 40 fil.; Leon Leonte 40 fil.; Mureșian Tit 40 fil. Ram. Grapini 20 fil., David Bulbuc 40 fil., Ved. Pop Iustin 40 fil. Ion Issip 60 fil., Zacharie Bulbuc 40 fil., Nicolae Popiu 40 fil., Maxim Lupoia 40 fil., Coruțiu Silivan 60 fil., Constantin Virgil 40 fil. Moisil Oct. student 20 fil., Iuliu Pop 40 fil., Iuliu Ciorcieriu 60 fil., Bartoșiu, Taugner, Gubariu, Grivava Clement, Hapca V. și Iupoia Const. câte 40 fil., Eremias Șorobetia 2 cor. și Stroescu 20 cor.

Mărinimoșilor suprasolvenți li se aduc sincere mulțumite!

Suma venitelor încurte face 259 cor. 20 fil., spesele fac 184 cor. 12 fil. și rămâne venitul curat de 75 cor. 08 fil.

S'a administrat la cassa bisericii gr. cat. Rodna veche la 20 August 1910.

pentru comitetul aranj.
Dănilă Malaiu.

*

Din Lăpușul-ung.

Cu ocaziunea adunării despărțământului «Lăpușul Unguresc» al Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român s'a aranjat în Lăpușul-Unguresc în 2 August o petrecere în favorul despărțământului și a bisericii române gr. cat. din loc. Aceasta petrecere a fost una dintre cele mai reușite dintre petrecerile ce se aranjază an de an în acest loc în ziua de Sf. Ilie. Au fost de față floarea inteligenței române din comitatul Solnoc-Dăbăca și Sătmăr petrecându-și adevărat românește. S'au jucat «călușierul, romanul, bătuța și brăul.»

Ce privește partea financiară, dăm publicității următoarele:

Au încurs la cassă din prețuri de intrare, suprasolviri și bilete de galerie total 682 cor., 50 fil., din care sumă s'au spesat 450 cor. 18 fil. Venitul curat este 232 cor. 32 fil., care sumă s'a prelat spre scopul destinat. Peste prețul de intrare au binevoit a solvi:

Sergies György (Lăpușul ung.) 15 cor. Dr. Gavril Buzura adv. (Lăpușul-ung.). Dr. Ioan Oltean adv. (Lăpușul-ung.) Dr. Alexa Bogdan jude reg., Dr. Valer Muste medic, Băndy György vicecomite (Dés), Gregoriu Popescu preot (Suciul de jos), 8—8 cor., Victor Pașca preot, (Lăpușul Rom.) Ioan Barbul preot (Bărsău), Alesandru Cosma (Lăpușul-ung.) 5—5 cor., Ioan Oltean preot, (Suciul de sus) 4 cor., Alesandru Bude, (Ileanda) Augustiu Pop adv. (Lăpușul-ung.) Cornel Bota medic (Brănești) 3—3 cor., Vasile Muste protopop, (Lăpușul-ung.) Dna Anica Gog (Ileanda), Ioan Muste notariu cerc. (Cornieni) Todor Moldovan (Lăpușul-ung.) 2—2 cor., Nicolae Tegean preot, (Poiana-porcului) Augustin Cupșa preot, (Măgoaja) Ioan Ciupe inv. (Cornieni) George Vancu contabil, Ștefan Mihalca (Mănaștur), Iacob Man preot, (Vima-mică) Ioan Bărbos inv. (Făurești) 1—1 coroane. N. N. 50 fileri.

Și-au rescumpărat biletele de intrare fără a participa la petrecere Dni: Alesandru Maxim preot, (Jugăstreni) Dna văd. Szász Dániel (Lăpușul-ung.) cu 5—5 cor., Vasile Muste proprietar, (Cornieni) Miklós Albert prot. onorar, (Lăpușul-Rom.) cu 4—4 cor., Iosif Nemeș preot, (Lăpușul-Rom.) cu 3 cor.

Marinimoșii contribuenți, cari și-au pus obolul pe altarul culturii românești primesc și pe calea aeeasta mulțăminta publică.

Lăpușul Unguresc, la 23 Aug. 1910.
Dr. Aurel Popp, Ioan Petruț,
controlor. cassar

Roada de poame.

Producțiunea de poame din anul acesta — contrar așteptărilor frumoase din primăvară — nu se va putea numi decât mijlocie. Aceasta o constată rapoartele oficiale ale mai tuturor raportorilor agricoli din țară: Pomii înfloriseră în primăvară de tot frumos și timpul se prezenta la început foarte favorabil, dar — durere — n'a ținut mult așa, ci în curând deveni rece cu neguri și ploios. Ingheturile târzie în multe părți ale țării nimiciră aproape total producția de perseci, pere și cereșe, prin ceea-ce — natural — s'au redus mult frumoasele speranțe de recoltă. După rapoartele oficiale trebuie să constatăm, că în anul acesta, preste tot nu se poate vorbi de o recoltă »bună«, cu excepțiunea merelor, a nucilor și a prunelor, de cari — cel puțin prin unele ținuturi — sunt, resp. vor fi multe. Aceasta se înțelege numai în cazul când vor ajunge la cules fără alte accidente mai grave. Recolta de pere va fi așa de slabă, cum n'a mai fost de ani de zile.

În amănunte se raportează despre diferitele soiuri de poame următoarele: Roadă bună de mere se așteaptă — între altele — din comitatele: Alba-inf. cercul Aiud, Arad, cercurile Radna, Hălmgăiu, Șiria, Pecica etc. Bistrița-Năsăud, cercurile Năsăud, Iad etc. Bihor, cercurile Vașcău, Marghita, Beiuș, Treiscaune, Hunedoara

Târnavele amândouă, Cluj, Caraș-Severin, Maramurăș, Murăș-Turda, Sălagiu, Timiș etc.

Pere, roadă mijlocie. Intre comitatele cu populație românească se amintesc: Arad, Bistrița, — Târnava-mare, Năsăud, Făgăraș, Treiscaune, Hunedoara, Cluj, Murăș-Turda, Sibiu, Timiș etc.

Prune și nucii vor fi multe peste tot locul în țară pe când roadă de persece e slabă...

Glume.

— Dacă nu ți-a plăcut fata [cum ai luat-o de nevestă?

— Atunci era cum era dar acum nu mai face.

— Păi de ce?

— S'a sfârșit zestrea [ce i-o detese mâsa-mare.

— Și dacă-i gonio crezi că câștigi ceva.

— Da. Poste-i mai dă unchiu-său ceva, că n'are nici el nici un copil.

*

— Bietu Năstase ori a orbit nene Niculae?

— Cum se poate? Cine ți-a spus? Ce n'aș fi auzit eu care sunt vecin cu el?

— Păi uite nene Niculae, [acum trei luni, l'am împrumutat cu 100 lei și de atunci de câte-ori îl întănesc nu mă mai vede.

— Atunci spunei că nu-i mai preținzi suta de lei și-l vei scăpa de orbie.

*

Intre doctor și bețiv.

— De toate boalele te-am scăpat eu pe tine, numai de setea asta aprinsă nu pot scăpa.

— Ba mă scăpați de asta domnule doctor dacă ați vrea.

— Cum să nu vreau vai săracul de mine, dar nu e chip.

— Ba da, este.

— Care?

— Haide de fă o cinste cu 2—3 oca de vin!

*
Țiganul la secerat

Intr'o zi d'asta de vară când soarele te dogorește par'că ești băgat într'un cup-tor aprins, țiganul Hărăpilă fusese chemat la nașu-să la secerat grâu. Hărăpilă, care era de meserie lăutar, se gândea cât de bine i-ar fi lui dacă în loc d'a seceră pe căldura aceia de parcă-l topia să fi fost colea la o umbră deasă și cu lăuta să i tragă, ia așa, numa pe 'ndelete câte-o: Foae verde. Dar pentru că nașu-său era om strașnic și-l tot ajuta de câte ori n'avea cu ce îngroșa apa în țiparu mămălii goi, când îl chemă la secerat să duse ei nu-e vorba, și-l trăgea inima ca cum a trage mărăcinele de vârf prin gard. Cam pe la ameazi când căldura era în toiu ei și să zărea jucând în zărea câmpului, de lui Hărăpilă i se părea aeeva că joacă le-lile înainte-i veni și nașu-său cu îndemnu la lucru, d'a țaganu care era tot o apă ca să se arăte voios către nașu-său zise:

— Ține Doamne ziua mare să lucrăm la nașu tare!

Dar după ce s'a depărțat nașu-său adaogă:

Gia chamo gia*

Nu te uita 'n gura mea.

*) Adecă dute soare dute.

MULTE ȘI DE TOATE.

luțelea mașinelor de sburat și a pasărilor.

Cea mai mare iuteală cu aeroplanul este de 110 klm. pe cias. Intrecut'a mașina pe toate pasărele? Pe prepoliți de bună seamă, căci aștea fac numai 80 de klm. lpe cias. Și pe porumbei, căci aștia fac nesne 100 de klm. pe ceas. Dar pe vultur pu, căci asta zboară 120 klm. pe ceas, dar până la rânduică mai va, căci asta face oână la 250 de klm. pe ceas. Este însă d pasăre de mare, înrudită cu rândunica, car și mai iute care face, 317 klm. pe ceas. Iar cel mai iute observator, șoimul, coară ceasuri întregi ca o săgeată, la înălțimi uimitoare.

*

Cine a născocit năframele.

Până acum s'a crezut că Chinezii dar în timpul din urmă o revistă franceză

crede că năframele s'au născocit în Italia în anul 1350 și anume cea dintăiu cară. le-a întrebuințat ar fi fost o Venetianat în curând toată lumea elegantă a urmaș pilda. Din Italia a trecut moda la curtin lui Henry II. În Germania a ajuns abia n-1580 și o întrebuințau numai regii, pri-a ții și alte persoane înnalte. Dar moda s-întins repede, prea repede, pare-se, de vreme ce un edict din 1595 publicat în Dres-da oprește pe orășenii de rând a-și șterge nasul cu năframa, ci, supt pedepse grele le poruncește să și-l sufle cu degetele, după obiceiul străvechii.

VITEAZULUI TOPORĂȘTE Prin veacul trecut și viitor

CAP III.

Intermezo, adică între miezuinile trecutului și viitorului, unde va veni vorba și despre Pajura lu Pipăruș sireaca, și despre toate ce nu știți voi . . . Also!

— Ha?!

— Io să nu știu trecutul și viitorul?

mă bagă de seamă că io toate le-am pi-păit decând lumea și până o fi, d'a pă Napoleon cine l'o mântuit de Vlad-Țepeș, că ăla una-două pă toți îi trăgea în țepăp, așa-i era obiceiul, asemenea le pofteș și lu ălora, nu-i bai, dar vezi că nici Napo-leon nu putea bate pe Poriu împărat, pă Alisandru ăl mare, pe Dariu lu Iostaspe, pă Faraon și pă turnu lu Vavilon, decumva nu-i eram io ghenărar, păi iacă midăliile! Or cine mama Preisului o lipit palma lu Goliatu Filisteilor, care deatunci o intrat în cerșit, dar și-acum i-se văd înrăvășite pe cinstitu-i bot toate cincii dejetele mele, asemenea vă pofteș și Dv. . . Also! Com-pagni-i-i! Halz maul! ori ce mama Prai-sului!

Hanibal o trecut munții c'o ciurdă de elefanți, dar tot n'o putut învinge pe Mi-haiu Viteazul, fiindcă Anibal ca Hanibal d'ai bai că Mihai ar fi întors pământul cu picioarele 'n sus Donnervaităru ălora, că n'avea toartă, o tu mă Moșu-t'o lu Noia, o cum mama dra. . . . gosteii te chiamă — să fie cu ertare, pe mama ălui necurat o scos'o din gura mea palma lu Gruia sirea-cul, cât tot ingeri văd de-atunci, numai n'am cu ce-i roade, că 32 de dinți mi-o să rit cu ea deodată, asemenea Vă pofteș și Dvoastră, . . . să fie cu ertare! — Ha?

Ce-ice Solomon? Mă dar nu mă cu-noști? Solon de spaimă, când m'o zărit pe mine, căuta pe mama Praisului cu lumina aprinsă ziua la amiază, dar gâsi pe mama dracului — erte-mă Dumnezeu și Gruia, — fiindcă mama adevărului era la brăul meu ăl lat tricolorat, de sclicea ca alu împăratu, — iacă midăliile. Riggtig, mă tu nu știți că ăl mai mare împărat în lume o fost dintăiu Nabucodonosor, că domnea peste toată lumea, și totuși așa i-am lipit o palmă cât șapte ani de zile n'o păscut altceva decât iarbă verde, . . . asemenea vă pofteș și 'mniavoastră, las' că-i bine, și tata Adam o păscut destulă și tot n'o căpătat coleră. . . fiindcă ce știți voi?

Lu Nabucodonozor d'aia i-am lipit una românească, fiindcă băgat în foc pe cei trei fii, cari se închinău bunului Dum-nezeu — adica era Români după cum am văzut io, — și-ai gâsit, doar Românu nici în focu praisului nu piere și când colo a doua zi dacă merge să le vadă cenușa cio-lanelor — l'o prins frigurile ungurești de frică, c'o văzut în loc de trei arși, patru feciorași frumoși și veseli, cari dansau cân-tând mărire celui de sus. — Dar ice el:

«Treii am băgat în văpaie,

«Iar acuma patru vază,

«Și chipul cel d'al patrulea

«Imi spăimântează mîntea. . . eu li

credeam năcazul, fiindcă era ingerul — ori nu știți tu? Așa o cântat și Hodori vost' când cu vâzoala:

«Treii mii gondoltam hogy sunt

«De Romunye pe pomunt

«De csak aicy trei milio

Nem esik la mine jó!

Iară chipul lui Vajda

Imi spăimântează mîntea! . . . cred

și pe ăsta Nabucodonosor, și pe el îl fac să pască 7 ani iarbă verde, num'a să vin acasă în pace, Arghiruşu lu dopăraie. . .

— Also! . . . Mă dar mi'am uitat să-t spun, că Gruia când m'o văzut ridicat în văzduh din senin, au început a striga:

— Elei ficior de lele, de frica mea și tu fugi la stele, — dar ce-o fi cu duelu?

— R-u-rue! — strigă Pipăruș și mă izbi în mijlocul pajurei minunate pe on scaun moale de piele de urs.

— Elei, zic i-o, serrus veacule, și tu mama mării cea frumoasă, las' că m'am săturat de dragostea ta ca țiganu de coloașă nănași, — dar mă Pipăruș, cum ți-o putut ție ajuta Dumnezeu sfântul să te înalți preste toți oamenii, să zbori tu cruciș curmezis prin toate vecurile lumii și preste toți Filisteii, elei . . . dragă Pipăruș mi-se pare că tu ești mare șolomonar! — Rigtig, dacă nu-mi descoperi și mie taina cu Pajura asta și cu minunatul tău telescop, să știu că ți-o sfredelesc . . . o s'o pătești mai al naibii ca Mangra, care spălându-și reverenda în troaca lu Pișta, porodița lu Kalmoi, și-o pus pinteni pe opincile apostolești, și-acum i-se agată haina evlaviei de necucernicii pinteni, iar el cade pe foale făcând mătăniei 'naintea lu Chanul Hodori, Hodori . . . ăla în care o izbit Moisi din Egipt tablele legii și Aron călămariu, asemenea vă p. și 'mniavoastră...

— Ce? Pajura mea nu e făcută din mila lu Brote, care o brodit'o frântă 'bie-tul, nici din slăbiciunea lui Slabiciu, care a visat ca țiganul că numai un gard mai sare și ajunge în raiu lu Hodori, — ci această e făcută cu voia lui Dumnezeu, — căci Pajura mea va arăta calea izbăvirei și mântuirii scumpei noastre nații, a mult cercatului popor spre lauda și mărirea lui Dumnezeu, se va mântui poporul din toate robiiile acestei lumi, căci credința lui ne-strămutată este plăcută înaintea tronului Dumnezeesc, suferințele, înjânchierile și chinurile asupritorilor lui, bajocura, hula, ocară, maltratările, robirea și despoierea lui de tot ce e sublim și frumos, de limba lui dulce și sonoră, de legea-i strămoșască și creștină, de portul seu frumos tricolorat ca ceriul, — toate acestea le-a suferit de veacuri, precum ai văzut și tu când cu veacu lu moașă-ta, — dar iată săntoarca roata, Pajura mea a deschis căile văzduhului, aș vrea să văd care popor în lume se poate prinde cu nepoții Romei, cu stăpânii pământului lor și a văzduhului țării, cu poporul cel mai iubit de Atotputernicul Dumnezeu în veci fără de moarte — ice fratele Pipăruș cu fața strălucitoare și măreață, arătând spre sireaca Pajură, care lăsa în urmă trăznete și fulgere prin zborul său lehamite . . . și pecetluind acestea cuvinte mândru glăsuitoare prin semnul sfintei cruci, apăsă d'on bumb și iată mare că ne pomenim cu Pajura în văzduhul altui pământ și ceriu, pe care strălucea un soare tare abastaru, și noi îndată am învinețit de mirare, asemenea v. p. și 'mniavoastră.

— Și nu-mi spui dar cum și din ce ți-ai făcut Pajura asta? Nici dacă vezi, că tot ai învențit?

— Această taină n'o vei ști, numai când vom fi în viitorul cel mai îndepărtat, acumă haid cu mine în veacul ăst vânăț, ca să-ți arăt eu trecutul, nu așa cum tu-l pricepi, ci cum D-zeu sfântul ni-l prezintă, — zise Petrea, și deodată ne pomenirăm ambii în mijlocul unei cetăți minunate și nemai auzite și nemai văzute, — iar pajura era ca un vultur, rotind văzduhul pe deasupra ei.

Ne lăsarăm jos pe fune, și intrarăm în vecinica cetate a trecutului numită: *Intermedia Cetate.*

— Mă Pipăruș! Io nu știu cum îmi vine, — pare că aș fi mort pe jumătate, uite ce lucruri triste sunt pe aici, posomorâte și veștede?

— Taci și te roagă, că ce vei vedea și auzi este voia lui Dumnezeu, ca să știu și tu ursita nației noastre scumpe și să vezi chemarea sa aleasă.

— Și mă acopere-ți ochii!
O grămadă de Filistei au încunjurat pe trei Români și Români erau tare cu credința în Dumnezeu, și-l tot ruga:

Doamne tu Atotputernic
Ascultă al meu glas cucernic
Sloboade poporul meu
Din jugul tiran și greu!

Iar Filisteii bătându-și peptul încă strigau:

Mort pe roată în nagy chin
Musai fi tu moi român,
Mert te akarsz libertate
Es még mai multă dreptate,
Nem elég că noi vă dăm
Drept să lucrați, dacă vrem
Voi sunteți doar sluga nost'
Dehind világ așa fost,
Ha dolgozol te-om erta
Dache nu, capul tăia.

Și vedeam prin toată țeara, pe bieții Români în jug de fier, și-i vedeam bătuiți și uciși pe brazda plugului, și începu a plânge, încât mi-se desfăcea inima în două . . . asemenea vă p. și 'mniavoastră.

De-odată, iată mare o arătare înfiorătoare. Omul, care s'a rugat lui Dumnezeu pentru mântuirea poporului său, era legat pe-on pat de fier, pe care la mijloc un cuțit cu roată.

— Și mă? Filisteii pe lângă el ră-

zând, — și călăul învârte încet de roată și cuțitul tae încet în trupul mucenicului, care strigă ca un Christos cu glas tare:

Veniți din sângele meu biată
Veneticii voi și renegați,
Căci iată jertfă de prisos
V'aduc eu ca și un Christos!
Iar tu popor mult chinuit
Odată fi-vei mântuit!
Și-atunci aminte să-ți aduci,
Din neam în neam, din prunci în prunci,
Că ni-am jertfit atâți eroi,
Să vă fericiim pe voi,
Ogorul nost' cel lăudat
Cu atâta sânge l'am scăldat,
Din el va răsări o floare,
De libertate roditoare,
Iar cine-ar vinde legea ta,
Și 'n alt neam s'ar renega
Ajungă-l chinul meu cumplit
Și a neamului meu oropsit,
Sângele meu preste iei,
Tirani, păgâni. Iude, mișei.
Trăiască regele! . . .

a zis «Airoh» și cuțitul i-a despiciat grinda pieptului și sângele a curs vale, iar cu cleșta înroșită i-au luat carnea de pe trup, și omul au zis: Doamne, D-zeu! popoarelor, în mâna ta îmi dau sufletul și poporul meu! . . . Amin!

— A . . . h . . . h!! Pipăruș, lasă-mă d'aci, — lasă-mă că innebunesc de durere, — Elei amnariu cui v'o scăpărat de renegați, corpo di baco maladeto porcelo, jebenti ticăloșia! Also!

— Gewerheraus! din mijlocul sufletului meu! Haida Mangra, Brotea, Slabici, Burdia, Segescu și ceilalți perduți de lege, veniți și vă ospătați . . . veniți și vedeți și voi cu ochii înflorătorul măcel diabolic, — și apoi vă împăcați pe voi înșivă . . . Donnerweităru cu-i v'o filistăit . . . Compagnuii faier! — strig eu cât zece, — și chipul înflorător dispăre și pajura zboară cu noi cu o iuteală de 100000 miriarde pe minută, — dar tot nu așa de iute ca să pot uita cumplitul tablou înspăimântător, — ci tremur plângând în brațele lui Pipăruș, și-mi pare rău de ce n'am rămas la Mihai Viteazul, — as. v. p. și 'mniavoastră — R-rue! — că și luda necredinciosul s'o spânzurat, auzi tu Caiabo! și tu Pilat? asemenea v. p. și Dv. tuturor vânzătorilor de lege, patrie, și Dumnezeu!

NOTA LU BENE. Mă Noia! Plânge și tu nițel, că mi-o secăt lacrimile, — dar las' că-i vedea tu cum o judecat D-zeu, că știe Pipăruș . . . Mă nu știi nimic de Anesia; dar de Petreasă? Mă de vrei să scăpați de coleră, huiduiți din țeara voastră pe Mangra, Brotea și Slabici, — iar pe al dela Caraș-Szeverin, lăsați-mi mie, că-i strig eu Gewerherausu. Rru-rue. Also!

Noia-Oardin.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Succesorii.
Redactor respons: Ioan Spuderea.

„AGRICOLA“

Societate economică pe acții în Hunedoara-Vajdahunjad.

La banca «Agricola» sunt de ocupat cu 1 Octombrie n. 1910 funcțiunile de:

Cassar și Contabil al doilea.

Cei ce doresc să ocupe vreuna dintre aceste funcțiuni să înainteze concursul instruite cu acte în regulă subsemnatei direcțiuni, cel mult până la 20 Septembrie n.

Dela cassar să cere cautiune ori garanță de cautiune corăspunzătoare. Concurenții să arate în scris felul și mărimea cautiunii, ce vor să o depună.

Concurenții pt. funcțiunea de contabil să aibă cunoștințe de limbi și pregătire specială câștigată în vre-o școală comercială. Cei cu praxă sunt preferiți.

Cassarul primește în rate lunare salar anual de 1200 coroane și tantiemă statutară.

Contabilul primește în rate lunare salar anual de 1440 coroane și tantiemă statutară.

După serviciu de un an, în caz de conveniență vor fi definitizați cu drept de penziune.

Prezentarea în persoană, înainte de alegere e bine primită.
Hunedoara la 20 August 1910.

Direcțiunea băncii «Agricola».

In prăvălia

domnului Iliu Floașiu în Mercurea-Erd.-Szerdahely află aplicare imediat un practicant cu 2—3 clase gimnaziale sau reale. 1129 2—3.

Fabrica de tricotaj
Gheorg Foith & Cie

Magazin cu mărunțișuri și flanelărie, en-gross și en detail.
BRAȘOV, Strada PORȚII 24.
Fabricație proprie de ciorapi, jiletei pentru Dame și bărbați, hăinuțe de copii etc. din lână curată și bumbac. Mare asortiment de albituri, tricot de lână și bumbac.
Ciorapii se repară bine și ieftin.

Emmy Albrich

Începe oarele de cant și Pian în 12 Septembrie s. n. Informațiuni se pot lua Strada Prundului 53.
1135, 1—2

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“, se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunar.
Administr. „Gazetei Trans.“

Prețuri de tot scăzute.

Din cauza strămutării vând toate confecțiunile lucrate cu mâna cu prețuri de tot scăzute.

Fritz Bolesch

Strada Mihael Weis. Casa Copony.
Nr. 1113,3—150.

Antreprize de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 3.

vis-à-vis de Băcânia Stéua Roșie.

Recomandă Onor. public la casuri de morțe, aședământul său de înmormântare bogat asortat în cari toate obiectele, atât sortele mai de rând, cât și cele mai fine, se pot că-păta cu prețuri ieftine.

Comisiune și depou de sicriuri de metal ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprie a tuturor sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.

Depou de cununi pentru monumente și plănci cu prețurile cele mai moderate.

Reprezentaați de monumente de marmură, care funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru vênêt, pentru copii, precum și clochi.

Comande întregi se execută prompt și ieftin, i a u asupră-mi și transporturi de morți în străinătate.

La casuri de morțe a se adresa la

115—*

E. Tutsek.

Capital societar 150.000 cor., „LUNCANA“ Telef. Nr. 20.

Institut financiar, societate pe acții în Marghita (c. Bihor) și-a început cu 1 Iulie n. a. c. activitatea.

Se ocupă cu toate operațiunile de bancă

Acordă împrumuturi cambiale cu cavenți, hipotecare, de cont-curent, lombard, etc.

Primește depuneri cu 5 și 5½%, după mărimea sumei și durata depunerii.
După depunerile instituțiilor culturale dă 6%.

Darea după interese o plătește institutul.

1—3

Direcțiunea.

Cumpărați cartea veselă și hazlie a lui Noia-Oardin:

„Năzdrăvăniile viteazului Toporăște“

Vânzoala Filisteilor, viclenia Vulpoilor Cometul Hăluia, și alte minunăți întâmplare-acum, și scrise cu mult haz pe multe pagini pentru popor. Coperta originală reprezintă pe vestitul opșitar în sat la iei, pecând istorisește despre baron Igi și despre — Goliatu lor. ect. ect. Călăuză la vânzoala viitoare. Prețul 40 bani (20 cruceri) — Se poate comanda dela librăria A. Mureșan Brașov, și dela Administrația

Gazetei Transilvane. Vânzătorilor rabatul cuveveuit

„GAZETA TRANSILVANIEI“ cu numărul à 10 fileri se vinde la tutungeria D-lui Dumitru Pop, zaraf str. lui Hirșer Nr. 4. și la Eremias Nepoții.

ATENȚIUNE.

„AIDA” VERGE și BLUE STAR CONTINENTAL

hârtie de cigarete veritabilă numai cu insignele ce se văd pe anunț!
FERIȚI-VA DE IMITAȚIUNI FĂRA VALOARE!

Trusouri se execută solid și prompt

Avem onoare a face cunoscut O. P. din loc și străinătate, că în marele și vechiul nostru magazin de modă și liugerie

Mare asortiment

Brüder Simay

târgul grâului Nr. 3.

să vinde cu prețiu scăzut o mare cantitate de lingerie fină pentru dame; avem cele mai nouă și elegante confecțiuni Paltone, chimonouri, Jachete de trico etc. confeționăm cele mai elegante costume pentru domni și doamne în timpul cel mai scurt.

Prețuri fixe și solide.

Pânzături de Damast ajur și simple.

Pentru aranjarea locuintei

MODERN

aflați un asortiment mare și ales la

Warenhaus

(Târgu grâului Nr. 9.)
cu prețuri de tot ieftine.

Covoare, pentru odaia de locuit, de mâncare și salone.
Perdele, Mull, Etamin, și Gardine țesute în colori.
Garnituri de pat și masă, de in, lână și Peluche.
Gardine de vară, Rouloux și Jalonsi.
Coperte pentru divanuri și otomane.
Flanel, Plapome și Mindire.
Păr de cal și pene de gâscă.

La o familie germană se primesc

copii de școală

în cost și educație cu preț moderat. Copii primesc și meditație la învățat, au ocazie a învăța și **limba germană.**

Piano și aparate de gimnastică sunt la dispoziție. Odăi luminoase, sănătoase, cu curte mare și grădină.

A se adresa acum în locuința **Strada Vămei Nr. 14.** în etaj cătră stradă. Nr. 1117,1=6.

Vasile Muscalu

primul atelier de curelar român

în Brașov Strada nouă 7. Am onoarea recomanda On. Public din Brașov și jur Atelierul meu de curelărie, provăzut cu tot felul de hamuri de lux și pentru lucru, din piele de blanc, precum și tot felul de curele de incins, șerpăre, șele în diferite colori, artistic lucrate. Se primesc și reparații de tot felul, curele geante de călătorie și pungi, ect. ect. precum și plosci de lemn îmbrăcate în curele frumoase, în mărimi și colori diferite.

La atelierul meu de pielărie din Brașov, comanda postale se efectuează grabnic și cu prețuri moderate.

Cumpărare ocazională.

Am onoare a aduce la cunoștința On. public, că am cumpărat magazinul de galanterie al d. lui

F. X. KNALLER

Strada Vămei nr. 2.

Pentru reducerea depozitului vând toate articolele în decurs de 3 săptămâni cu prețuri foarte scăzute. Depositul se poate vizita și fără de a cumpăra.

Cu toată stima

Viktor Butyka.

1134,1-5.

Prețurile netto cassa.

Nicolae Balea

Prețurile netto cassa.

Măiestru pantofar Brașov, Strada Orfanilor Nr. 2. aproape de piața mare. Recomandă tot felul de încălțăminte — pentru bărbați, dame și copii, mare asortiment de ghiete sezon de vară.

Mare magazin, de tot felul de încălțăminte, lucru de mână, bun și cu prețuri foarte reduse. Ocazia cea favorabilă, pentru de a cumpăra cele mai bune, mai durabile ușoare și plăcute încălțăminte pentru toate sezoanele cu prețurile cele mai reduse numai în depositul dlui pantofar Balea, se pot găsi.

Brașov. Strada-Orfanilor nr. 2.

Prețurile netto cassa.

Prețurile netto cassa